

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

jm@jm.dk og hbe@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 26. november 2014
SAGSNR.: 2014 - 3321
ID NR.: 322202

Høring - over forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Ved e-mail af 27-10-2014 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet finder det positivt, at der nu tages skridt til at love på dette vigtige område.

Advokatrådet har følgende mere specifikke bemærkninger:

Det er efter Advokatrådets opfattelse positivt, at lovforslaget i § 3, stk. 3 giver Justitsministeren mulighed for at fastsætte regler om oprettelse af fremtidsfuldmagter uden anvendelse af digital løsning, således at borgere, der ikke er IT-parate, også i praksis kan benytte sig af muligheden for at oprette en fremtidsfuldmagt.

I bemærkningerne til lovforslagets § 3 anføres det, at i de tilfælde, hvor en fuldmagtsgiver ikke er i stand til at oprette en fremtidsfuldmagt digitalt, skal den pågældende underskrive fuldmagten hos Statsforvaltningen, hvorefter Statsforvaltningen skal drage omsorg for registreringen. I disse tilfælde vil fremtidsfuldmagten først være oprettet i lovforslagets forstand fra det tidspunkt, hvor fuldmagten er registreret.

Advokatrådet finder, at denne løsning er mindre hensigtsmæssig, idet vurderingen af fuldmagtsgiverens habilitet sker på oprettelsestidspunktet, jf. lovforslagets § 1. Såfremt Statsforvaltningen grundet travlhed eller andre omstændigheder har en længere sagsbehandlingstid kan der opstå risiko for, at fuldmagtsgiveren, trods habilitet på underskriftstidspunktet, ikke længere er habil på registreringstidspunktet.

Det ville derfor efter Advokatrådets opfattelse være mere hensigtsmæssigt og retssikkerhedsmæssigt betryggende, såfremt fremtidsfuldmagten anses for oprettet på underskriftstidspunktet i disse særlige tilfælde.

---ooo000ooo---

Advokatrådet bemærker endvidere, at begrebet "nærmeste pårørende" er anvendt i lovforslagets § 4, stk. 3, hvilket i bemærkningerne til bestemmelsen defineres som "fuldmagtsgiverens samlevende ægtefælle, registrerede partner eller samlever samt børn og adoptivbørn", eller såfremt fuldmagtsgiver ikke har ægtefælle, samlever eller myndige børn, som "forældre og søskende".

I lovforslagets § 8 og § 28 anvendes begrebet "berørte personer". Dette begreb er ikke defineret i lovforslagets bemærkninger. Det vil efter Advokatrådets opfattelse være hensigtsmæssigt, såfremt de tre bestemmelser benyttede samme begreb, eller, såfremt personkredsen ikke tilsigtes at være den samme, at begrebet "berørte personer" blev defineret i lovforslagets bemærkninger til § 8.

---ooo000ooo---

I lovforslagets § 5, stk. 3 fremgår det, at en anmodning om ikraftsættelse af en fremtidsfuldmagt, der indgives af en fremtidsfuldmægtig, skal indeholde en tro og lov erklæring om bl.a., at fuldmagtsgiveren er blevet hørt i forbindelse med indgivelsen af anmodningen.

Det er Advokatrådets opfattelse, at det vil være mere retssikkerhedsmæssigt betryggende, såfremt høring af fuldmagtsgiveren blev foretaget af Statsforvaltningen. Selvom indgivelse af en falsk erklæring på tro og love er straffebelagt efter straffelovens § 161, vil en høring fra Statsforvaltningens side efter Advokatrådets opfattelse i højere grad sikre, at fuldmagtsgiveren ikke presses til at give samtykke., og således forberede fuldmagtsgiverens retssikkerhed i forbindelse med ikraftsættelsen af fremtidsfuldmagten.

---ooo000ooo---

Endvidere finder Advokatrådet, at det ville være hensigtsmæssigt, såfremt der i lovforslaget blev fastsat en lovbestemt procedure for overdragelsen af hvervet som fremtidsfuldmægtig fra en principal fremtidsfuldmægtig til en subsidær fremtidsfuldmægtig.

Af hensyn til udeforstående tredjemænd finder Advokatrådet det mest hensigtsmæssigt, at dette sker via Statsforvaltningen, således at der ikke er tvivl om, hvem der er berettiget til at handle på fuldmagtsgiverens vegne.

---ooo000ooo---

Af lovforslagets § 14 fremgår det, at fremtidsfuldmægtigen skal holde fuldmagtsgiverens midler adskilt fra sine egne. Dette gælder dog ikke fuldmagtsgiverens ægtefælle eller samlever. Efter bemærkningerne er hensigten med denne bestemmelse, at ægtefæller/samlevere, der inden fremtidsfuldmagtens

ikrafttrædelse havde sammenblandet økonomi, får mulighed for at videreføre den økonomiske ordning, som parterne hidtil har haft.

Advokatrådet finder det hensigtsmæssigt, at dette præciseres i selve bestemmelsen, således at der ikke i ægteskaber eller samlivsforhold, hvor der ikke tidligere har været en sammenblandet økonomi, gives mulighed herfor.

---ooo000ooo---

Lovforslagets § 23 giver den tredjemand, der har indseende med fremtidsfuldmægtigene, mulighed for at tilbagekalde en fremtidsfuldmagt helt eller delvist.

Advokatrådet finder, at den kompetence, som tredjemanden tillægges herved, er for vidtgående. Advokatrådet foreslår, at den pågældende tredjemand alene bør kunne anmode Statsforvaltningen om at indlede undersøgelse efter lovforslagets § 21, stk. 2, og at Statsforvaltningen i sådanne tilfælde skal være forpligtet til at foretage en sådan undersøgelse.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 24. november 2014

Vedr.: Høringssvar om forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Alzheimerforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar om forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

Mulighed for på et tidligt tidspunkt i et demensforløb at kunne give fuldmagt til at en anden person, når demenssygdommen er så fremskreden, at demenspatienten ikke længere selv er i stand til at varetage egne interesser, er for mange en afgørende forudsætning for en rettidig forberedelse og tilrettelæggelse af hverdagen efter demensdiagnosen. Men uklarhed om retsgrundlaget herfor er et stort problem, som mange demenspatienter og pårørende gentagende gange har gjort opmærksom på. De oplever desværre, at banker og offentlige myndigheder ikke vil anerkende gyldigheden af de fuldmagter, som Alzheimerforeningen og andre organisationer anbefaler demenspatienter og pårørende at oprette.

Alzheimerforeningen hilser derfor lovforslaget velkommen og kan generelt tilslutte sig lovforslagets formål og intentioner, herunder især lovforslagets ønske om at finde et enkelt og privatretligt alternativ til værgemål. Alzheimerforeningen bemærker samtidig med tilfredshed, at der i lovforslaget lægges op til, at fremtidsfuldmagter både gælder økonomiske og personlige forhold. Det er også positivt, at ministeriet understreger, at relevante organisationer inddrages i udformningen af en kommende vejledning på området. Alzheimerforeningen stiller sig gerne til rådighed i den forbindelse.

Alzheimerforeningen er enig med ministeriet i, at fremtidsfuldmagten bør sættes i kraft af en offentlig myndighed og kan tilslutte sig, at Statsforvaltningen pålægges denne opgave. Men Alzheimerforeningen frygter - med baggrund i erfaringen fra de alt for lange ventetider, der i dag er i Statsforvaltningens sagsbehandling af værgemålssager - at der også vil kunne forekomme for lange sagsbehandlingstider i forbindelse med godkendelse af ikrafttræden af fremtidsfuldmagter.

- Alzheimerforeningen skal derfor foreslå, at Statsforvaltningen pålægges en svarfrist på 14 dage for ikke komplicerede sager om ikrafttræden af fremtidsfuldmagter.

Alzheimerforeningen er endvidere enig i, at nærmeste pårørende skal underrettes om anmodning om ikrafttræden, men vil henlede ministeriets opmærksomhed på, at der kan forekomme tilfælde, hvor børn af fuldmagtsgiver ikke kan betragtes som nærmeste pårørende, og hvor underretning om ikrafttræden af en fremtidsfuldmagt med deraf følgende ret til at gøre indsigelser, ikke vil være hensigtsmæssig. Der kan fx være tale om tilfælde, hvor der i en længere årrække ikke har været kontakt mellem fuldmagtsgiver og dennes børn.

Alzheimerforeningen henviser i den forbindelse til den uklarhed, der vil kunne opstå, når børn af fuldmagtsgiver gives ret til at gøre indsigelser om fremtidsfuldmagtens ikrafttræden, men ifølge lovforslagets §29 stk. 1, ikke gives klageadgang til Statsforvaltningens afgørelser herom.

I forlængelse af den offentlige digitaliseringsstrategi vil Alzheimerforeningen endvidere henlede ministeriets opmærksomhed på nødvendigheden af en afklaring af, i hvilket omfang den fremtidsfuldmægtige kan bruge digitale selvbetjeningsløsninger og få læseadgang til fuldmagtsgivers digitale post.

Alzheimerforeningen ser frem til den videre behandling af lovforslaget og deltager gerne i en yderligere dialog herom.

Har ministeriet spørgsmål eller kommentarer til ovenstående bemærkninger står vi naturligvis til rådighed herfor.

Med venlig hilsen

Birgitte Vølund
Landsformand
Alzheimerforeningen

Nis Peter Nissen
Direktør
Alzheimerforeningen

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Formueretskontoret
Att.: Helene Bendtsen
Slotholmsgade 10
1216 København K.

E-mail: jm@jm.dk og hbe@jm.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2014-035831

Dato: 24. november 2014

Vedr.: Høring over udkast til forslag til Lov om fremtidsfuldmagter

1. Indledning

Justitsministeriet har den 27. oktober 2014 (j.nr. 2014-7720-0009) sendt høring over udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 24. november 2014.

Danske Familieadvokater, Danske Arveretsadvokater, Danske BOLIGadvokater og Danske Advokater bifalder initiativet til i henhold til Europarådets Rekommandations princip 27 og på linje med vores nabolande at fremsætte forslag til en ny lov om fremtidsfuldmagter. Det er foreningernes klare opfattelse, at der er et behov for regulering på området, og at fremtidsfuldmagterne er et relevant og hensigtsmæssigt alternativ til foranstaltning af et egentligt værgemål.

Nedenfor under pkt. 2 er der redegjort for foreningers bemærkninger til forslaget. Danske Familieadvokater, Danske Arveretsadvokater, Danske BOLIGadvokater og Danske Advokater peger i den forbindelse særligt på de bemærkninger, som knytter til

- spørgsmålet om formkrav til oprettelse af fremtidsfuldmagter (kapitel 1)
- forholdet til de aftaleretlige fuldmagter (kapitel 5)
- den frie delegationsadgang (kapitel 5)

2. Bemærkninger til de enkelte forslag

Ad kap. 1 indhold og oprettelse af fremtidsfuldmagter

De subsidiære fuldmægtiges indtræden:

- For at afskære enhver tvivl om, hvornår de subsidiære fuldmægtige træder i funktion, foreslås det, at § 2, stk. 2, præciseres således: "Der kan i fremtidsfuldmagten indsæt-

tes en eller flere subsidiære fremtidsfuldmægtige, som, medmindre andet er bestemt i fuldmagten, skal træde i funktion, hvis den/samtlige de principale fuldmægtige, jf. stk. 1, er forhindret i at varetage hvervet, jf. § 7, stk. 2 og 3, og §§ 13, 25 og 26.”

Formkrav til oprettelse:

- Med henvisning til, at oprettelse skal kunne ske let tilgængeligt og enkelt, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 1.1., er der i forslaget lagt op til en digital løsning uden nogle former for kontrol af habilitet og forholdene omkring oprettelsen i øvrigt. Det anføres videre i de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.5, at ”Justitsministeriet i den forbindelse er opmærksom på, at der ikke er samme sikkerhed forbundet med ordningen, som f.eks. ved at indføre krav om notaroprettelse. Justitsministeriet finder imidlertid, at den mere begrænsede sikkerhed i en digitaloprettelsesordning i vist omfang opvejes af Statsforvaltningens prøvelse på ikrafttrædelsestidspunktet.”

Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Danske BOLIGadvokater og Danske Arveretsadvokater deler ikke dette synspunkt.

For det første må det forventes, at oprettelse af fremtidsfuldmagt på samme måde som oprettelse af et testamente er noget, der foretages få gange i løbet af livet. Vi deler således ikke opfattelsen af, at oprettelse i forbindelse med en travl hverdag vil blive fravalgt, hvis det forudsætter en notarfunktion.

Hertil kommer, at den prøvelse, der sker i forbindelse med Statsforvaltningens ikraftsættelse, i det væsentlige vil være en helbredsmæssig prøvelse på baggrund af den fremlagte lægeerklæring. Der vil som det klare udgangspunkt ikke ske en prøvelse af forholdene omkring oprettelsen, herunder habilitet, pres, tvang mv.

Tværtimod taler samtlige de forhold, som er anført i bemærkningerne til arveloven vedrørende testamenter, på tilsvarende vis for en notarfunktion i relation til fremtidsfuldmagter. I begge tilfælde vil testator/fuldmagtsgiver, når dokumentet får virkning, ikke være i stand til at udtale sig. Hertil kommer, at det i langt de fleste tilfælde må antages, at der er tale om fuldmagtstyper med et bredt indhold, hvorfor situationen ikke kan sidestilles med indberetning af oplysninger til Skat, afgivelse af erklæringer ved modtagelse af visse offentlige ydelser mv., jf. herved de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.5.

Det foreslås på den baggrund, at formkravene ved oprettelse af fremtidsfuldmagter bliver de samme som ved oprettelse af testamente, jf. arvelovens §§ 63 og 64. Herved vil fuldmagtsgiver have valgmuligheden mellem at benytte sig af to uvildige vidner eller gå til notar. Ved anvendelse af notar vil fuldmagtsgiver være i stand til at afhjælpe, at der, jf. de specielle bemærkninger til § 7, efterfølgende opstår betænkeligheder, fordi der rejses tvivl ved habiliteten på tidspunktet for oprettelsen. Dette vil tillige være på linje med den løsning, vores nabolande anvender/har lagt op til at anvende. Det er foreningernes opfattelse, at en digital løsning godt vil kunne tænkes sammen med sådanne formkrav.

Ad kap. 2 Fremtidsfuldmagtens ikraftsættelse

Fuldmægtigs indgivelse af anmodning

- I henhold til § 4, stk. 1, kan en anmodning om at sætte en fremtidsfuldmagt i kraft indgives af fuldmagtsgiveren eller fremtidsfuldmægtigene til Statsforvaltningen. Af

de specielle bemærkninger til § 4 fremgår, at hvis der er flere fremtidsfuldmægtige indsat i fremtidsfuldmagten, vil anmodningen skulle indgives af disse i forening. Dette synes ikke praktisk og heller på linje med indholdet af lovforslagets § 11, hvoraf det fremgår, at hvis der er flere fremtidsfuldmægtige, er udgangspunktet, at hver af disse for sig har adgang til at råde fuldt ud, medmindre andet fremgår af fuldmagten.

Det foreslås konkret, at udgangspunktet i § 4, stk. 1, ændres, så enhver fuldmagtsgiver egenhændigt kan anmode Statsforvaltningen om, at fuldmagten sættes i kraft.

- Om de subsidiære fuldmægtiges indgivelse af anmodning, forudsættes, jf. de specielle bemærkninger til § 4, at den eller disse vil kunne indgive anmodning, hvis de primære fuldmægtige er ude af stand til at varetage erhvervet, jf. lovforslagets § 7, stk. 2.

Det foreslås konkret, at det tilføjes, at samme må gælde, hvis den/de primære fuldmægtige ikke ønsker at påtage sig hvervet eller af anden grund ikke tager hånd om ikraftsættelse.

Høring/orientering:

- Af § 4, stk. 3, fremgår, at "nærmeste pårørende" skal gives adgang til at gøre indsigelse imod fremtidsfuldmagtens ikraftsættelse. Af § 8 fremgår, at Justitsministeriet kan fastsætte regler om Statsforvaltningens underretning af "berørte personer" om fremtidsfuldmagtens ikrafttræden. Efter § 28 kan Justitsministeriet fastsætte nærmere regler om Statsforvaltningens underretning af "berørte personer" om fremtidsfuldmagtens tilbagekaldelse og ophør. Nærmeste pårørende er i de specielle bemærkninger til § 4 defineret som fuldmagtsgiverens samlevende ægtefælle, registreret partner eller samlever samt børn og adoptivbørn, subsidiært forældre og søskende.

Det foreslås konkret, at samme terminologi anvendes i de tre bestemmelser for at undgå tvivl. Det bemærkes, at "berørte personer" ikke er nærmere defineret i bemærkningerne, herunder om det i relation til ophør også kunne omfatte aftalepartere, f.eks. banker.

Der findes at være behov for en nærmere præcisering af, hvilke personer der i følge lovforslaget kommer under betegnelsen "nærmeste pårørende". Der er i den nuværende formulering usikkerhed om, hvorvidt fuldmagtsgivers børn skal høres, når der er en samlevende ægtefælle, og om det har betydning, om der er tale om fælles børn eller ej. En nærmere præcisering af hvornår der er tale om samlevende er også ønskelig, så som kræves der fælles økonomi? Er der en tidsmæssig minimumsgrænse for samlivet? Skal de samlevende kunne opfylde betingelserne for at kunne indgå ægteskab? Endelig kan der i praksis opstå tvivl om fuldmagtsgivers børn skal høres, når der er en samlever, samt hvordan der skal forholdes, når to søskende bor sammen.

Lægeerklæring og høring af fuldmagtsgiver mv.:

- En anmodning om ikraftsættelse af en fuldmagt skal, jf. § 5, stk. 1, vedlægges en lægeerklæring. Med inspiration fra norsk ret er der i lovforslaget lagt op til, at fuldmægtigen indhenter lægeerklæringen. Dette kunne imidlertid synes uhensigtsmæssigt, hvor der f.eks. ikke viser sig grundlag for ikraftsættelse, eller hvor der er tale om en fremtidsfuldmagt med økonomisk indhold, og hvor fuldmægtig således bliver gjort bekendt med en række personlige forhold. Det kunne overvejes, om Statsforvaltningen på lige linje med, hvad der gælder i relation til værgemål, jf. herved værgemålslovens § 18, stk. 2, burde indhente lægeerklæringen, alternativt at fuldmægti-

gen kontaktede fuldmagtsgivers læge, men at erklæringen blev fremsendt direkte til Statsforvaltningen.

- Om høring af fuldmagtsgiver mv. fremgår det af § 5, stk. 3, at fuldmægtig i forbindelse med anmodning på tro og love skal erklære at have foretaget høring. Dette begrundes i, at det synes mere uformelt, om høring sker ved fuldmægtig end via Statsforvaltningen. Imidlertid synes tro og love-erklæringen at kræve, at fuldmægtig kan dokumentere, at der er foretaget høring, hvorved en del af det uformelle synes at forsvinde. Bestemmelsen ser ud til at være inspireret af den norske § 84, hvoraf fremgår, at, "fullmektigen skal legge frem fremtidsfullmakten, bevis for at pårørende er varslet jfr. 83, annet led."

Det kunne overvejes, om det ville være mere hensigtsmæssigt med en løsning på linje med det, der fremgår af værgemålslovgivningen, hvorefter Statsforvaltningen, jf. værgemålslovens § 19, stk. 1, sikrer, at fuldmagtsgiver er gjort bekendt med anmodningen, og gives adgang til at udtale sig (medmindre den pågældende ikke med nytte kan udtale sig om spørgsmålet). Dette kan eventuelt ske i kombination med en hensigtsserklæring om, at fuldmægtigen inden anmodning skal foretage høring.

Fuldmægtigs habilitetskrav:

- Af § 7, stk. 2, fremgår habilitetskravene til fremtidsfuldmægtigen.

I 2003 fremkom den engelske parlamentskomité med en rapport vedrørende den engelske fuldmagtstype "enduring powers of attorney" (nu erstattet af begrebet lasting power of attorney). I rapporten anføres det, at alvorligt misbrug af økonomiske "enduring powers of attorney" skønnes at forekomme i 10-15 pct. af fuldmagtstilfældene. Eneste værn mod misbrug er, foruden fratagelse af fuldmagten, erstatningskrav.

Det foreslås på den baggrund konkret, at der indsættes et økonomiske habilitetskrav til fuldmægtigen, enten at vedkommende ikke må være taget under konkursbehandling, eller (endnu strammere som i henhold til dødsboskiftelovens § 25) at vedkommende skal være i stand til at opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Et økonomisk habilitetskrav kan eventuelt fraviges konkret i det enkelte tilfælde, hvis Statsforvaltningen finder det ubetænkeligt.

Statsforvaltningens prøvelse:

- Om Statsforvaltningens prøvelse fremgår det af de specielle bemærkninger til § 7, at "hvis det betænkelige forhold ikke umiddelbart kan afkræftes ved de undersøgelseskridt, som Statsforvaltningen umiddelbart kan foretage inden for rammen af ordningen, skal anmodningen om ikraftsættelse således afslås".

Imidlertid må der forventes en række tilfælde, hvor f.eks. et barn (B1) ikke ønsker at et andet barn (B2) får fuldmagt til faderen formue og på den baggrund ønsker iværksat værgemål. I sådanne tilfælde må der i overensstemmelse med den praksis, der gælder vedrørende ikraftsatte fuldmagter ctr. værgemål, indrømmes et vist rum til at fastholde fuldmagten, uanset at betingelserne for et værgemål reelt er til stede, jf. herved f.eks. UfR 1994.581Ø. Denne sag vedrørte et tilfælde, hvor byretten havde valgt at umyndiggøre en dement mand M, der havde givet fuldmagt til en af sine fire sønner S1, inden hans demens var for fremskreden hertil. En fjerde søn S4 havde imidlertid ønsket en umyndiggørelse af faderen, idet han ikke havde tillid til sine sø-

skende. Landsretten udtalte, at ordningen vedrørende fuldmagten i det pågældende tilfælde måtte anses for hensigtsmæssig og tilstrækkelig, således at der, uanset at betingelserne for umyndiggørelse i øvrigt var opfyldt, ikke sås behov herfor.

Ad kap. 3 Fremtidsfuldmagtens retsvirkninger

Fuldmagtens omfang

- Af § 10 fremgår, at den, som har givet en anden fremtidsfuldmagt i personlige forhold, repræsenteres inden for fuldmagtens område af fremtidsfuldmægtigen i forhold til offentlige myndigheder og private, når disse udfører opgaver for det offentlige. Det er foreningernes opfattelse, at en sådan begrænsning af aftalefriheden er uhensigtsmæssig og eksempelvis vil indebære, at en fuldmægtig uanset drøftelser herom med fuldmagtsgiver bl.a. ikke vil kunne indgå forudgående aftaler (såkaldte "sidste vilje") med bedemanden.

Det er opfattelsen, at i de få tilfælde (om nogen), hvor der sker uhensigtsmæssig råden som beskrevet i bemærkningers pkt. 4.3.2., f.eks. i forhold til afvisning af besøg eller religiøse forhold, vil Statsforvaltningen efter anmodning kunne skride ind med enten påbud eller fratagelse af hvervet. Udgangspunktet, når der er tale om fremtidsfuldmagter, må være fri aftalefrihed, hvilket også synes på linje med de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3, hvorefter "en fremtidsfuldmagtsordning af hensyn til fuldmagtsgiverens selvbestemmeseret bør være så bred som muligt. Hvis ordningen skal kunne fungere som et enkelt og privatretligt alternativ til værgemål, må fremtidsfuldmagtsordningen også i det væsentlige kunne omfatte de forhold, som der kan fastsættes værgemål for - dvs. både økonomiske og personlige forhold."

Det foreslås således konkret, at § 10 ændres således: "Den, som har givet en anden fremtidsfuldmagt i personlige forhold, repræsenteres inden for fuldmagtens område af fremtidsfuldmægtigen". Der kunne i forlængelse af bestemmelserne om fuldmagtens omfang overvejes en præciserende (indskrænkende) bestemmelse som den norske § 80, stk. 3, hvoraf fremgår, at "kompetansen til å stemme ved valg, inngå ekteskap, erkjenne farskap, samtykke til donasjon av organer, opprette eller tilbakekalte testament eller samtykke til tvang og kompetansen i andre særlig personlige forhold kan ikke omfattes av fullmakten uten særskilt hjemmel i lov".

Subsidiære fuldmægtige i funktion

- I forlængelse af bemærkningerne ovenfor til § 2, stk. 2, foreslås der en præcisering af, hvornår hvervet overgår til den subsidiære fuldmægtig. Det kan i den forbindelse overvejes, om der bør tilføjes "varigt forhindret i at varetage hvervet" i § 11, stk. 2, da det netop, jf. bemærkningerne, ikke omfatter hver gang principalfuldmægtigen er på ferie og lign.
- Endvidere kunne det være relevant med en egentlig overdragelse af hvervet via Statsforvaltningen, så der ikke opstår tvivl om, hvem der kan råde i forhold til fuldmagten. I norsk ret udstedes der, jf. § 84, en attest samtidig med, at der sker en registrering. Attesten vil således kunne fremvises på linje med en skifteretsattest. Dette vil udrydde enhver tvivl om, hvem der kan råde i henhold til fuldmagten.

At Statsforvaltningen bør involveres i en overdragelse til den subsidiære fuldmægtige hænger tillige sammen med, at Statsforvaltningen må foretage en sikring af, at habilitetskravene til den subsidiære fuldmægtig er opfyldt på tidspunktet for overdragel-

sen. Af de specielle bemærkninger til § 4 fremgår, at fremtidsfuldmagten alene vil blive sat i kraft for de subsidiære fremtidsfuldmægtige, der opfylder betingelserne i § 2, stk. 2. Man kunne imidlertid meget nemt forestille sig, at de subsidiære fuldmægtige ikke er habile (f.eks. mindreårige) på tidspunktet for fuldmagtens ikraftsættelse, men habile på tidspunktet for hvervets overgang fra den principale fuldmægtig til den subsidiære.

Det foreslås således konkret, at der i forbindelse med ikraftsættelse/overdragelse udstedes en attest, der kan virke som legitimation på samme måde som skifteretsattesten. Derudover foreslås det, at Statsforvaltningen deltager i en overdragelse til en subsidiær fuldmægtig, herunder ved sikring af vedkommende habilitet og ved udstedelse af korrigeret attest.

Ad kap. 4 Fremtidsfuldmagtens pligter mv.

Inddragelse af øvrige parter og samlevers stilling

- Af forslaget § 12 fremgår, at fuldmagtsgiver så vidt muligt skal inddrages, ligesom dennes ægtefælle og samlever skal inddrages, før fuldmagten anvendes i vigtigere forhold. I de specielle bemærkninger til § 12 er vigtigere forhold beskrevet således, at "Det ville således være upraktisk og byrdefuldt, hvis fuldmagtsgiveren konsekvent skulle inddrages i dagligdags, rutinemæssige eller sædvanlige dispositioner f.eks. tilbagevendende udgifter som husleje. Tilsvarende betragtninger gør sig gældende i forhold til fuldmagtsgiverens ægtefælle eller samlever."

I relation til ægtefællen synes det tankevækkende, at det forhold, at fuldmagtsgiver handler ved fuldmægtig, indebærer, at der (hvor det ikke fremgår specifikt af fuldmagten) bliver en videre pligt til at inddrage ægtefællen, der ellers alene er pligtig til at blive inddraget, i det omfang det fremgår af retsvirkningslovens §§ 18 og 19, hvor der er fælleseje, og slet ikke hvor der er særeje. I forhold til samlever er der end ikke en lovgivningsmæssig beskyttelse forud for fuldmagtens ikraftsættelse, når ikke der er et sameje, en fælles lejlighed eller lign. Hertil kommer, at der ikke er knyttet en konsekvens til manglende inddragelse.

Mere generelt kan der også stilles spørgsmålstegn ved, om samlever i relation til fremtidsfuldmagterne bør sidestilles med en ægtefælle, når dette ikke er tilfældet i værgemålslovgivningen, jf. herunder værgemålslovens § 20, hvorefter Statsforvaltningen eller retten underretter ægtefælle og værge om bl.a. en anmodning om fastsættelse af værgemål, om ophævelse eller ændring af værgemål og om afgørelser i sagen. Kun hvis den pågældende ikke er gift eller er separeret, skal der i rimeligt omfang ske underretning af forældre, voksne børn eller andre blandt de nærmeste, jf. værgemålsloves § 20 stk. 2.

Det vil i øvrigt være ønskeligt, at forholdene omkring sameje præciseres.

Selvkontrahering og modstridende interesser i relation til gaver

- Af § 13 fremgår forbuddet mod selvkontrahering mv. Imidlertid synes der i bemærkninger til § 15 at være en undtagelse til § 13 for så vidt angår gaver, der specifikt er beskrevet i fuldmagten.

Udtagelsen synes inspireret af norsk ret, hvoraf det af § 86 om inhabilitet fremgår, at "fullmektigen ikke kan representere fullmaktsgiveren i saker der han eller hun ville vært inhabil som verge, jfr. paragraf 34. Fullmektigen kan likevel gjennomføre disposisjoner etter paragraf 87 (gaver) og 88 (vederlag og dekning av utgifter) og disposisjoner som fullmakten særskilt angår at fullmaksgiveren skal kunne gjennomføre".

Konkret foreslås det, at den i bemærkningerne indsatte undtagelse til § 13 tilføjes ordlyden i § 13, så bestemmelsen lyder: "Den, der har fremtidsfuldmagt, kan ikke på fuldmagtsgivers vegne indgå retshandler med sig selv eller i øvrigt anvende fremtidsfuldmagten i forhold, hvor der kan foreligge modstridende interesser, medmindre andet fremgår specifikt, og forholdet er konkret beskrevet i fuldmagten, og der i øvrigt ikke er forhold, der taler imod".

Sammenblanding af økonomi

- Af § 14 fremgår, at den, der har fremtidsfuldmagt i økonomiske forhold, skal holde fuldmagtsgiverens midler adskilt fra egne midler. Dog er ægtefælle og samlever undtaget fra bestemmelsen. Af de almindelige bemærkninger pkt. pkt.4.4.3 og de specielle bemærkninger til § 14 ser det ud til at det, der er sigtet mod, er et ønske om, at ægtefælle og samlever "fortsat" skal kunne agere økonomisk på samme måde som frem til fuldmagtens ikrafttræden.

Det foreslås således konkret, at § 14, 2. pkt., præciseres/indsnævres således, at "Det gælder dog ikke, hvis fremtidsfuldmægtigen er fuldmagtsgiverens ægtefælle eller samlever, og midlerne op til fuldmagtens ikrafttræden har været sammenblandet. Dette gælder, medmindre andet fremgår af fuldmagten".

Gaver:

- Af § 15 fremgår, at den, der har fremtidsfuldmagt i økonomiske forhold, ikke på fuldmagtsgivers vegne kan yde gaver. Det gælder dog ikke sædvanlige gaver, hvis værdi ikke står i misforhold til fuldmagtsgiveren kår, eller gaver, der er bestemt i fremtidsfuldmagten.

Det foreslås konkret, at der til bestemmelsen tilføjes: "Fremtidsfuldmægtigen er dog underlagt samme begrænsninger som fuldmagtsgiver i forhold, hvor fuldmagtsgiver hensidder i uskiftet bo eller har oprettet fælles/gensidigt testamente og som følge heraf har en begrænset råden i levende live".

Ad kap. 5 Forholdet til andre fuldmagter

Øvrige fuldmagter

- Af § 20 fremgår, at fuldmægtigen kan tilbagekalde andre fuldmagter inden for fremtidsfuldmagtens område, som er meddelt af fuldmagtsgiveren. I praksis vil problemet imidlertid være, at fuldmægtigen ofte ikke vil have kendskab til sådanne fuldmagter.

Det foreslås således konkret, at andre fuldmagter inden for fremtidsfuldmagtens område pr. automatik bortfalder ved fuldmagtens ikraftsættelse tilsvarende værgemål. Dette skal gælde, medmindre andet fremgår af fuldmagten.

Forholdet til aftalelovens regler

- Af de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2. fremgår, at "fremtidsfuldmagtsordningen tilsigtes at være et tilbud....Hvis den berørte person foretrækker en fuldmagt efter de almindelige aftaleretlige fuldmagtsregler, vil der også fortsat være de samme muligheder....".

Det er uklart, hvordan lovens § 3 og bemærkningerne til pkt. 2.4.2 skal forstås. På den ene side fremgår det, at en fremtidsfuldmagt alene er gyldig, hvis den er oprettet i fremtidsfuldmagtsregisteret, og på den anden side skal man fortsat kunne oprette de almindelige aftaleretlige fuldmagter, der ikke er registrerede. Det giver anledning til forvirring og risiko for en ikke gyldig fuldmagt.

Det foreslås konkret, at en fuldmagt, der er underskrevet efter lovens ikrafttræden inden for lovens anvendelsesområde, alene er gyldig, hvis den overholder formkravene hertil. Inden for lovens område skal alene aftaleretlige fuldmagter oprettet før lovens ikrafttræden anses for gyldige. Der skal medtages en særlig overgangsbestemmelse i relation hertil.

Dette vil betyde, at fremtidsfuldmagter, altså fuldmagter, der først har virkning i tilfælde, hvor personen er blevet mentalt insufficient, ikke vil kunne oprettes som en sædvanlig aftaleretlig fuldmagt, men kun vil være gyldige, hvis de er oprettet med opfyldelse af de formkrav, som gælder efter lov om fremtidsfuldmagter.

Sædvanlige fuldmagter, f.eks. fordi vedkommende er bortrejst i tre uger, vil derimod ikke kræve oprettelse af en egentlig formgyldig fremtidsfuldmagt i henhold til loven, men kan fortsat oprettes efter almindelige aftaleretlige regler.

Fri delegationsadgang:

- Af § 20, stk. 2, fremgår, at der for fuldmagtsgiver er fri delegationsadgang. En sådan deklatorisk bestemmelse synes særdeles uhensigtsmæssigt og tillige stridende mod reglernes formål, hvorefter formålet med lovforslaget er at styrke retten til selvbestemmelse og gøre det muligt under betryggende former at påvirke eget liv og fremtidige forhold på trods af sygdom eller andet tab af mentale kapacitet, jf. herved de almindelige bemærkninger pkt. 1.1. Det fremgår endvidere af rekommendationen, at det overordnede hensyn er, at personer, mens den fulde evne til at handle fornuftmæssigt er i behold, bør kunne udnytte selvbestemmelsesretten over eget liv til at vælge en *specifik fremtidig repræsentant* jf. herved også de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.

Udgangspunktet må således være det modsatte, nemlig at der ikke er adgang til at delegere, medmindre andet fremgår af fuldmagten. Det foreslås derfor konkret, at § 20, stk. 2, ændres i overensstemmelse hermed.

Ad kap. 6 Tilsyn

- Organisationerne har ingen bemærkninger, i det omfang § 6, stk. 3, giver Statsforvaltningen adgang til at indhente oplysninger hos bank, Skat mv.

Ad kap. 7 Tilbagekaldelse, ændring og ophør af en fremtidsfuldmagt

Tilsyn ved 3. mand:

- Af § 23 fremgår, at den 3. mand, der har indseende med fremtidsfuldmægtigene i henhold til § 2, stk. 3, skal kunne tilbagekalde fuldmagten. Det synes ikke hensigtsmæssigt med en sådan kompetence, da der også i dette tilfælde vil være et behov for en prøvelse, herunder en overholdelse af toinstansprincippet. 3. mand bør ikke kunne tilbagekalde fremtidsfuldmagten, men bør alene kunne anmode Statsforvaltningen om at foretage undersøgelse i henhold til § 21, stk. 2, og herefter træffe afgørelse i henhold hertil. Dette naturligvis medmindre andet er specifikt anført i fuldmagten, jf. herved også bemærkningerne til lovforslagets § 2 in fine.

Det foreslås konkret, at § 23 slettes, og som konsekvens heraf, at § 27, stk. 2, tillige udgår.

Ophør af fuldmagten:

- I relation til § 25, stk. 1, henvises til bemærkningerne omkring habilitet ovenfor.
- Det foreslås herudover, at § 27, stk. 3, præciseres således, at "bliver statsforvaltningen gennem henvendelse eller på anden måde opmærksom på, at en fremtidsfuldmagt er ophørt af andre grunde end nævnt i stk. 1 (og 2), eller at en fremtidsfuldmægtig eller subsidiær fuldmægtig er ophørt med at varetage hvervet, træffer Statsforvaltningen efter relevant undersøgelse i henhold til § 21 afgørelse, der lyses i Personbogen.

Lysning og oplysning:

- § 27, stk. 1, og bemærkningerne, jf. herved de almindelige bemærkninger pkt. 1.3 og 4.2.7, hertil, åbner for spørgsmålet, om indholdet i fremtidsfuldmagten skal være tilgængeligt for alle.

Det anføres således i de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.7., at ulempen ved at tinglyse i Personbogen bl.a. er, at også uvedkommende tredjeparter vil kunne finde oplysninger om fremtidsfuldmagten i Personbogen. Denne risiko er dog i et vist omfang imødegået af, at misbrug af oplysninger i Personbogen vil kunne straffes, jf. tinglysningslovens § 50 e. Det er ikke foreningernes opfattelse, at ulempen ved fri tilgængelighed afhjælpes af § 50 e.

Af de specielle bemærkninger til § 3 fremgår det imidlertid, at der i forbindelse med registrering sker en manuel indtastning af en række oplysninger, mens selve fuldmagten vedhæftes som et separat dokument. Det må på den baggrund synes hensigtsmæssigt, om uvedkommende 3. parter alene via opslag i Personbogen kunne få adgang til disse manuelt indtastede oplysninger omkring navne, dato for ikrafttræden, omfang etc., men ikke selve fuldmagtsdokumentet med de konkrete og ofte meget personlige retningslinjer.

Ad kap. 8 Påklage og gebyr

- Om samlevers stilling i relation til klage se ovenfor.

Ad kap. 9 Ikrafttrædelsesbestemmelser og ændringer af værgemålslovgivningen

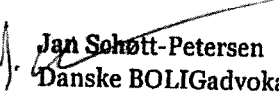
- Ingen bemærkninger

Afslutningsvist bemærkes, at foreninger bifalder en lovevaluering som nævnt i de almindelige bemærkninger pkt. 2.5, og at foreningerne naturligvis står til rådighed i forbindelse med arbejdet hermed.

Med venlig hilsen

Lone Brandeborg
Danske Familieadvokater

Birgit Jordan
Danske Arveretsadvokater

Jan Schøtt-Petersen
Danske BOLIGadvokater

Helle Hübertz
Danske Advokater

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk og hbe@jm.dk

24. november 2014

**Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter
– Justitsministeriets j.nr. 2014-7720-0009**

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved brev af 27. oktober 2014 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet har i den forbindelse følgende bemærkninger:

Telefon 3319 3200

Fax 3319 3218

1. Af de almindelige bemærkninger afsnit 4.2.4., side 39 nederst, fremgår:

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

”Statsforvaltningens indhentelse af yderligere oplysninger vil ske i overensstemmelse med reglerne i persondataloven om, hvornår en myndighed må behandle – herunder indhente og videregive – personoplysninger.”

J.nr. 2014-111-0078

Sagsbehandler
Signe Astrid Bruun
Direkte 3319 3228

Af samme afsnit i bemærkningerne, side 40 nederst, fremgår:

”Med forslaget § 6 fraviges de nævnte regler ved, at der uden samtykke og uden, at der foretages en konkret vurdering af hver enkelt oplysning for sig, kan indhentes oplysninger fra f.eks. forvaltningsmyndigheder inden for social- og sundhedsområdet og private udbydere af social service og sundhedsydelser.”

Datatilsynet skal hertil bemærke, at det efter tilsynets umiddelbare opfattelse fremstår som en modsigelse, at Statsforvaltningens indhentelse af yderligere oplysninger på den ene side oplyses at skulle ske i overensstemmelse med persondataloven¹, og at persondatalovens §§ 6-8 på den anden side forudsættes fraveget i forbindelse med indhentelse af oplysninger fra f.eks. forvaltningsmyndigheder.

Datatilsynet skal endvidere bemærke, at indhentelse af oplysninger uden samtykke ikke i sig selv er en fravigelse af persondatalovens §§ 6-8, da disse regler indeholder andre muligheder for videregivelse af personoplysninger.

Af bemærkningerne til § 6, side 78 midt, fremgår:

”Efter den foreslåede bestemmelses *stk.* 2 skal forvaltningsmyndigheder inden for social- og sundhedsområdet og private udbydere af sociale service og

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

sundhedsydelse efter anmodning fra Statsforvaltningen meddele oplysninger om fuldmagtsgiverens personlige og helbredsmæssige forhold, herunder følsomme personoplysninger, jf. persondatalovens §§ 7 og 8.

Bestemmelsen indebærer en fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3, idet der uden samtykke, og uden at der foretages en konkret vurdering af hver enkelt oplysning for sig, kan indhentes oplysninger fra f.eks. forvaltningsmyndigheder inden for social- og sundhedsområdet og private udbydere af social service og sundhedsydelser. Der henvises herom til pkt. 4.2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.”

Det er tilsynets opfattelse, at en sådan indhentelse af oplysninger vil indebære en fravigelse af bestemmelserne i §§ 6-8 i deres helhed, og ikke kun af § 8, stk. 3, idet indhentelse af oplysninger også ses at kunne ske fra andre myndigheder end de i § 8, stk. 3, nævnte.

Persondataloven er i vidt omfang en implementering af databeskyttelsesdirektivet².

Datatilsynet skal generelt bemærke, at en adgang til at behandle oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af persondataloven, kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Datatilsynet finder, at det må bero på en politisk vurdering, om de samfundsmæssige hensyn, som forslaget tilsigter at varetage, har en sådan karakter.

Det er Datatilsynets opfattelse, at det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger, hvilke bestemmelser i persondataloven som påtænkes fraveget, hvorvidt fravigelsen tilsigtes at give den registrerede en dårligere retsstilling end efter persondataloven samt om fravigelsen må antages at være i overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet.

Datatilsynet skal endvidere bemærke, at beskyttelsen af de i persondatalovens § 7 omtalte oplysningstyper, herunder oplysninger om helbredsmæssige forhold, er indført som implementering af databeskyttelsesdirektivets artikel 8. Er en fravigelse af persondataloven § 7 ikke i overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet, fremgår det af direktivets artikel 8, stk. 6, at dette skal meddeles Kommissionen.

Oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, beskyttes derimod udelukkende på baggrund af national lovgivning.

2. Af de almindelige bemærkninger afsnit 4.2.4., side 40 øverst, fremgår:

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

”Efter persondatalovens § 8, stk. 1, kan oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte bl.a. videregives i tilfælde, hvor den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, jf. § 8, stk. 2, nr. 1, videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, som begrunder hemmeligholdelsen, jf. § 8, stk. 2, nr. 2 eller hvis videregivelsen er nødvendig for, at en offentlig myndighed kan udføre sine opgaver, eller er påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. § 8, stk. 2, nr. 3.”

Datatilsynet skal i den forbindelse præcisere, at det fremgår af persondatalovens § 8, stk. 1, at der for den offentlige forvaltning ikke må behandles oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver.

Af § 8, stk. 2, fremgår det, at de i stk. 1 nævnte oplysninger ikke må videregives. Videregivelsen kan dog ske, hvis (1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, (2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår, (3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller (4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

3. Af de almindelige bemærkninger afsnit 4.2.4., side 41 øverst, fremgår:

”Bestemmelsen indebærer, at Statsforvaltningen kan pålægge offentlige myndigheder og private udbydere af socialservice og sundhedsydelser at videregive oplysninger til Statsforvaltningen, når de anses for nødvendige for sagens behandling.

Det bemærkes, at persondatalovens §§ 6-8 alene angår spørgsmålet om, hvornår vedkommende forvaltningsmyndighed som dataansvarlig er *berettiget* til at videregive personoplysninger. Spørgsmålet om, i hvilket omfang myndigheden er *forpligtet* til at videregive sådanne oplysninger til andre forvaltningsmyndigheder, reguleres blandt andet af den generelle bestemmelse om pligtmæssig videregivelse til en anden forvaltningsmyndighed i forvaltningslovens § 31. Bestemmelsen omfatter dog kun offentlige myndigheder. Den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 2, har således selvstændig betydning i forhold til private udbydere af socialservice og sundhedsydelser.”

Datatilsynet skal hertil bemærke, at det er tilsynets opfattelse, at det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger, at der påtænkes en fravigelse af persondatalovens almindelige udgangspunkt.

4. Af de almindelige bemærkninger afsnit 4.5.2., side 57 øverst, fremgår:

”Med henblik på udøvelse af tilsynet foreslås det – i lighed med, hvad der gælder i værgemålssager – at fremtidsfuldmægtigen på anmodning fra Statsforvaltningen skal fremlægge oplysninger, som er nødvendige for varetagelse af tilsynsopgaven.

Ligeledes vil fremtidsfuldmægtigen få pligt til at efterkomme Statsforvaltningens påbud. Det kan f.eks. være et påbud om egentlig regnskabsførelse med henblik på en nærmere vurdering af fremtidsfuldmægtigens varetagelse af hvervet. Det kan også være påbud om at foretage eller undlade at foretage bestemte dispositioner.

Der lægges endvidere med lovforslaget op til, at Statsforvaltningen vil kunne indhente oplysninger fra andre end fremtidsfuldmægtigen, f.eks. plejehjem, hospitaler og private borgere, der har kendskab til varetagelsen fuldmagtsforholdet.”

Datatilsynet skal anbefale, at det i bemærkningerne til lovforslagets § 21, stk. 3, præciseres, hvorvidt der er tale om indhentelse af *person*oplysninger.

4. Afsluttende bemærkninger

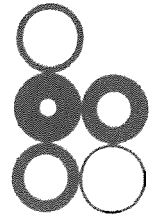
For så vidt angår de i udkastet foreslåede bemyndigelsesbestemmelser skal Datatilsynet for god ordens skyld henlede opmærksomheden på persondatalovens § 57. Efter denne bestemmelse skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet i forbindelse med udfærdigelses af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af oplysninger.

Med venlig hilsen

Signe Astrid Bruun

Til Justitsministeriet
Att: Helene Bendtsen

DANSKE
REGIONER

21-11-2014

Sag nr. 14/3065

Dokumentnr. 64748/14

Birgitte Bidstrup

E-mail: bbs@regioner.dk

Høringssvar af Danske Regioner vedr. høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Danske regioner har i mail af 27. oktober 2014 fra Justitsministeriet modtaget denne høring. Efterfølgende er regionernes bemærkninger indhentet, der fremgår af nedenstående.

Indledningsvist skal bemærkes, at med lovforslaget lægges der op til – som et alternativ til værgemål – at etablere et nyt retsinstitut om fremtidsfuldmagter. Dette indebærer, at borgerne kan få større indflydelse på, hvordan deres forhold skal varetages, hvis de på et tidspunkt ikke længere evner at varetage forholdene selv. Der er tale om stillingtagen til økonomiske samt personlige forhold. På mange måder har ordningen ligheder med værgemålsinstituttet, men der gives dog i ordningen borgeren langt større indflydelse på, hvem der skal varetage dennes interesser for ham eller hende, ligesom der kan udpeges forskellige fuldmagtshavere, alt efter område.

Forslaget sikrer hermed, at personer, mens den fulde evne til at handle fornuftsmæssigt er i behold, kan udnytte selvbestemmelsesretten over eget liv til at vælge en specifik fremtidig repræsentant. Denne understøttelse af borgeres selvbestemmelsesret og indflydelse hilser Danske Regioner velkommen.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at forudsige den nærmere betydning lovforslaget vil få for regionerne/dagligdagen i sundhedsvæsenet. Hertil bemærkes, at for at fremtidsfuldmagten skal få fuld effekt, er det nødvendigt, at der bliver en nem og let tilgængelig måde at få oplysninger om fremtidsfuldmagtens omfang, således at de, f.eks. sundhedspersoner, der støder på fremtidsfuldmægtige har en reel chance for at kunne leve op til fuldmagtens indhold.

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Økonomiske overvejelser

Af lovforslaget fremgår, at regionerne muligvis kan blive påført merarbejde. Danske Regioner tager derfor forbehold for øgede udgifter som følge af lovforslaget, som i givet fald bør kompenseres jf. DUT-princippet.

Generelle bemærkninger

Oprettelse af fremtidsfuldmagter

Ved oprettelse af en fremtidsfuldmagt opstiller lovforslagets § 1 krav om en minimumsalder på 18 år samt krav om at vedkommende er i stand til at handle fornuftsmæssigt.

Fremtidsfuldmagten er som udgangspunkt baseret på en evt. forværring i en persons helbredstilstand. I sundhedslovens §17 har en patient, som er fyldt 15 år, selv mulighed for at give informeret samtykke til en behandling.

Derfor finder Danske Regioner, at der i lovforslaget tages stilling til om der bør tages højde for sundhedslovens § 17, således at oprettelse af en fremtidsfuldmagt er muligt for patienter, der er fyldt 15 år og er i stand forstå konsekvenserne af deres stillingtagen. Danske Regioner er opmærksom på, at der generelt er tale om ganske få sager, men finder, at det for den enkelte unge kan være af ganske stor betydning.

Fremtidsfuldmagtsregisteret

I bemærkninger til lovforslaget anføres under § 3, side 71, at Justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om hvem der har adgang til Fremtidsfuldmagtsregisteret. Her vil udgangspunktet være, at det er fuldmagtsgiveren og Statsforvaltningen, der har adgang til registeret.

Danske Regioner anbefaler, at der foretages en præcisering af hvem, der har adgang til Fremtidsfuldmagtsregisteret.

Danske Regioner finder det desuden hensigtsmæssigt, at der skabes mulighed for, at dem der har adgang til registeret, kan slå op i ét samlet register, således at både donorregisteret, CPR-registeret, livstestamentet, fremtidsfuldmagter osv. figurerer samme sted. Dette for overskuelighedens skyld.

Fremtidsfuldmægtig

Som generel betænkelighed ved lovforslaget kan nævnes, at man kan give fremtidsfuldmagt til flere på en gang med samme beføjelser, jf. lovbetænkningernes punkt 1.3. Det kan give problematikker med fuldmagt i personlige forhold og evt. divergerende opfattelser af varetagelse af fuldmagtsgeberens tarv.

Fremtidsfuldmagtens ikraftsættelse

Lovforslagets § 5 anfører, at en anmodning om ikraftsættelse af en fremtidsfuldmagt skal vedlægges en lægeerklæring om, at fuldmagtsgeberen er kommet i den tilstand, som fremtidsfuldmagten er betinget af.

I bemærkningerne til lovforslaget afsnit 4.2.4 foreslås det, at anmodningen om en ikraftsættelse af en fremtidsfuldmagt vedlægges en lægeerklæring fra fuldmagtsgeberens privatpraktiserende læge, speciallæge eller læge på hospital eller andet behandlingssted. Dertil er der anført, at Justitsministeren beordres til at fastsætte regler om udformning af en lægeerklæring.

Danske Regioner anbefaler at der præciseres, hvem der har forpligtigelsen til at udarbejde lægeerklæringen, især i de situationer, hvor fuldmagtsgeber ikke længere er indlagt på hospitalet.

I forlængelse heraf bemærker Danske Regioner, at det må anses som en yderligere opgave for regionerne, hvis der fremover skal udarbejdes lægeerklæringer i forbindelse med sager om fremtidsfuldmagter og altså ikke kun til værgemålsager.

Man bør være opmærksom på, at læger ikke i henhold til lovgivningen har pligt til at udarbejde en erklæring, hvis en patient eller en anden måtte anmode herom. Læger har kun en lovgivningsmæssig pligt til at udarbejde erklæringer, hvis det er en offentlig myndighed, der anmoder om erklæringen. Dette kan komme til at betyde, at en fremtidsfuldmagt kan ende med ikke at blive sat i kraft, fordi fremtidsfuldmægtigen ikke kan få en læge til at udarbejde en erklæring, der siger noget om fuldmagtsgeberens tilstand.

Tilsyn

I forbindelse med Statsforvaltningens tilsyn med den, der har fremtidsfuldmagten, er der anført i lovforslagets § 21, stk. 2, at Statsforvaltningen gennem henvendelser kan blive gjort opmærksom på forhold, som må antages at stride mod fuldmagtsgeberens interesser.

I bemærkningerne til lovforslagets § 21, side 96 er der anført:

”En henvendelse vil kunne indgives af enhver og vil således f.eks. kunne komme fra en pårørende til fuldmagtsgiver, et plejehjem, hospital mv. Afhængig af undersøgelsens resultat kan Statsforvaltningen træffe afgørelse om fuldmagtsforholdets ophør.”

Det er uklart, hvor stor en indberetningspligt hospitalet har til Statsforvaltningen angående tilsyn. Ydermere er det problematisk for et evt. hospital at vide, om der eksisterer en fremtidsfuldmagt, eftersom lovforslaget kun foreslår at det er fuldmagtsgiver og Statsforvaltningen, der har adgang til Fremtidsfuldmagtsregisteret, som problematiseret ovenfor i punktet ”Fremtidsfuldmagtsregisteret”

Derfor anbefaler Danske Regioner at indberetningspligten til Statsforvaltningen præciseres, således at hospitaler og andre institutioner har mulighed for at leve op til et evt. ansvar som lovforslaget medfører. Danske Regioner er opmærksom på, at en række af punkterne med fordel kan afklares i den tilhørende bekendtgørelse, der vil blive udarbejdet, når lovforslaget vedtages.

Videregivelse af helbredsoplysninger

Der er i bemærkningen til lovforslaget § 6, stk. 3 (s. 39-41 vedr. videregivelse af helbredsoplysninger til Statsforvaltningen) redegjort meget nøje for bestemmelsens forhold til persondatalovens regler, mens redegørelsen for lovforslagets forhold til sundhedslovens regler om indhentelse og videregivelse af personfølsomme oplysninger, jf. sundhedslovens § 43, er meget sparsom. Danske Regioner skal i den forbindelse bemærke, at videregivelse af helbredsoplysninger i forbindelse med sundhedsfaglig behandling primært foretages med udgangspunkt i sundhedslovens regler.

Informeret samtykke til behandling

Ifølge bemærkninger til lovforslagets enkeltbestemmelser i § 10 vil det ikke være muligt for fuldmagtsgiver at lave en fremtidsfuldmagt i forbindelse med stillingtagen til behandling. Fremtidsfuldmægtigen vil derfor ikke kunne give informeret samtykke til behandling på fuldmagtsgiverens vegne, hvis fuldmagtsgiver pga f.eks. svær demens er ude af stand til dette.

I sundhedslovens § 18, stk. 1, er det særskilt reguleret, hvem der i sådanne tilfælde kan give informeret samtykke til behandling på en persons vegne. Det drejer sig om den pågældendes nærmeste pårørende, og i tilfælde, hvor personen er under værgemål, der omfatter personlige forhold, herunder helbredsforhold, kan samtykke gives af værgen (værge-lovens § 5). Danske Regioner bemærker i den forbindelse, at værgen har

flere beføjelser end fremtidsfuldmægtigen for så vidt angående stillingtagen og samtykke til behandling.

Side 5

Såfremt en person ønsker at flytte på et plejehjem, vil ansøgningen herom til kommunen være et personligt forhold, som plejehjemsbeboeren vil kunne lave en fremtidsfuldmagt om, ligesom vedkommende vil kunne lave en fremtidsfuldmagt om pleje. Men hvis en plejehjemsbeboer gerne vil lave en fremtidsfuldmagt om fremtidig behandling, herunder muligheden for at afvise genoplivning, vil dette således ikke være muligt.

Danske Regioner finder derfor, at såfremt fremtidsfuldmagten skal kunne fungere som et enkelt og privatretligt alternativ til værgemål, må fremtidsfuldmagtsordningen også i det væsentlige kunne omfatte de forhold, som der kan fastsættes værgemål for. Det giver derfor ingen mening, at fremtidsfuldmagten ikke dækker over alle de personlige forhold, som værgemål dækker over.

Danske Regioner finder således behov for, at man sidestiller fremtidsfuldmægtigen med værgens muligheder vedr. de personlige forhold, og herved giver fuldmagtsordningen et så bredt indhold som muligt af hensyn til fuldmagtsgiverens selvbestemmelsesret.

Danske Regioner finder ligeledes, at indskrænkelsen i fremtidsfuldmægtigens rettigheder vedr. afgivelse af samtykke til behandling kan skabe forvirring. Fremtidsfuldmægtigen kan nemlig på fuldmagtgivers vegne udøve partsrettigheder efter sundhedsloven på alle andre områder. Fremtidsfuldmægtigen kan f.eks. lade sig repræsentere i behandlingssammenhænge i det omfang, hvor fuldmagtsgiveren hidtil efter sundhedsloven har kunnet lade sig repræsentere af en anden person, f.eks. i forhold til aktindsigt i egen journal, at modtage vejledning mv. på de regionale patientkontorer, at modtage vederlagsfri tolkebistand mv. Danske Regioner finder derfor, at enten bør man give mulighed for at lave fremtidsfuldmagter for *alle* rettigheder i forhold til sundhedsloven, ellers bør man undtage forhold i henhold til sundhedsloven fuldstændig. Alt andet finder Danske Regioner forvirrende for sundhedspersonerne.

Med venlig hilsen

Birgitte Bidstrup

HØRING

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Specialkonsulent Helene Bendtsen – sendt pr. e-mail til hbe@jm.dk

Hørings svar vedrørende udkast til lovforslag om fremtidsfuldmagter

Justitsministeriet har ved e-mail og hertil vedhæftet brev af 27. oktober 2014 anmodet om Finansrådets bemærkninger til fremsendte lovforslag om fremtidsfuldmagter.

Finansrådet takker for muligheden for at afgive bemærkninger samt for den invitation, som ligeledes fremgår af ovennævnte brev. Finansrådet ser frem til at indgå i drøftelserne af, hvorledes vejledningsmateriale til borgerne samt frivillige standardblanketter med henblik på en effektiv anvendelse af ordningen hensigtsmæssigt kan udformes.

Generelle betragtninger

Finansrådet er positivt over for lovtiltaget, der regulerer oprettelse af fremtidsfuldmagter. Finansrådet finder, at lovforslaget kommer til at dække et område, som er yderst relevant.

Pengeinstitutterne præsenteres for mange forskelligartede fuldmagter med meget forskellig ordlyd, som ønskes anvendt, når fuldmagtsgiver ikke længere kan varetage sine interesser. Disse fuldmagter afvises dog som hovedregel, idet pengeinstitutterne ikke ønsker at skulle foretage en lægefaglig vurdering af fuldmagtsgivers helbredstilstand, og fordi der kan være store fortolkningsmæssige udfordringer i de formuleringer, der anvendes.

Med dette lovforslag kan det fremover blive muligt at oprette en fuldmagt, som først skal sættes i kraft, når en i fuldmagten nærmere beskrevet ændring i fuldmagtsgivers helbredsmæssige tilstand indtræffer. Herudover bliver det muligt at få tinglyst fuldmagten, når Statsforvaltningen træffer afgørelse om, at fuldmagten skal sættes i kraft.

Endvidere iværksættes der med lovforslaget et system, hvor Statsforvaltningen i forbindelse med ikraftsættelsen af fuldmagten forestår vurderingen af fuldmagtsgivers helbredsmæssige tilstand på baggrund af en lægefaglig vurdering.

Finansrådet finder det afgørende, at pengeinstitutterne ved denne afgørelse fra Statsforvaltningen kan støtte ret på ordningen. Det er altafgørende for ordningen, at pengeinstitutterne ved hjælp af et opslag i Personbogen – eventuelt i kombination med et opslag i Fremtidsfuldmagtsregistret – hurtigt

24. november 2014

Finanssektorens Hus
Amallegade 7
DK-1256 Copenhagen K

Telefon 3370 1000

Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk

www.finansraadet.dk

Kontakt Tina Knudsen-Leerbeck

Direkte +45 3370 1059

tkl@finansraadet.dk

Journalnr. 311/01

Dok. nr. 529793-v3

og nemt kan identificere det komplette juridiske grundlag for fuldmagtsordningen.

Side 2

Yderligere finder Finansrådet det afgørende, at tredjemand automatisk orienteres, såfremt en tinglyst fuldmagt ændres, tilbagekaldes eller på øvrig vis ophører, således at det sikres, at tredjemand automatisk bliver gjort bekendt med oplysninger omfattet af § 27, så snart disse er tinglyst. Ved etablering af et it-system til sikring heraf forudser Finansrådet dog, at der kan opstå visse tekniske udfordringer i forhold til it-systemer, som skal sikre, at alle oplysninger om fremtidsfuldmagten, herunder tinglysning af afgørelserne i § 27, bliver kendt af tredjemand. Finansrådet skal derfor bede Justitsministeriet oplyse, hvilke overvejelser Justitsministeriet har gjort sig i forhold til de it-mæssige udfordringer ved ordningen. Finansrådet har en forventning om, at Finansrådet bliver inddraget i tilstrækkeligt omfang i forbindelse med udarbejdelse af en it-løsning.

Journalnr. 311/01
Dok. nr. 529793-v3

Problemstillingen i forhold til tredjemands kendskab til fremtidsfuldmagterne kan blive relevant i forhold til den situation, hvor en fuldmægtig har råderet på baggrund af en ikraftsat fremtidsfuldmagt, og der af Statsforvaltningen iværksættes et begrænset værgemål, som begrænser og derved ændrer fremtidsfuldmagten. Såfremt oplysningerne om denne begrænsning i fremtidsfuldmagten ikke bliver kendt af tredjemand automatisk, vil der kunne opstå utilsigtede problemstillinger i forhold til ansvar og risiko. Finansrådet skal derfor bede Justitsministeriet oplyse, hvilke overvejelser Justitsministeriet har gjort sig herom – herunder i forhold til, hvem der har ansvaret for, at fuldmægtigen i den beskrevne situation ikke handler i strid med den ændrede fremtidsfuldmagt.

Finansrådet har i det følgende kommenteret bemærkningerne til det fremsendte lovforslag, hvor Finansrådet især henleder opmærksomheden på bemærkningerne nedenfor om, at kapitel 4, §§ 12-15 alene omhandler aftaleforholdet mellem fuldmagtsgiver og fuldmægtig, at lov om fremtidsfuldmagter skal afstemmes med Tinglysningsretten, og at lov om fremtidsfuldmagter kommer til at stemme overens med den finansielle regulering generelt, herunder eksempelvis MIFID og god skik-reglerne i forbindelse med køb af fast ejendom.

Kommentarer til generelle bemærkninger

Afvisning af en ikraftsat fremtidsfuldmagt

Finansrådet er enig med Justitsministeriet om, at der er behov for et lovreguleret tiltag i forhold til fremtidsfuldmagter. Finansrådet skal dog bede Justitsministeriet oplyse, hvilke overvejelser Justitsministeriet har gjort sig i forhold til tredjemands ret til at afvise en fremtidsfuldmagt. Særligt ønskes dette besvaret i forhold til en fremtidsfuldmagt, der er oprettet på den frivillige standardblanket, som forventes udarbejdet, efter at lovforslaget er vedtaget, jf. høringsbrevet af 27. oktober 2014. Finansrådet skal derfor bede Justitsministeriet oplyse, om pengeinstitutterne i forhold til en fremtidsfuldmagt, der oprettes på den kommende standardblanket, har ret og pligt til at

afvise at udføre dispositioner for fuldmægtigen, såfremt pengeinstituttet mener, at der er vægtige grunde herfor – herunder usædvanlige dispositioner selv om disse er inden for fuldmagten, som beskrevet i Pengeinstituttankenævnets afgørelse nr. 209/2010.

Side 3

Ekstra ressourcer – lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 6

På baggrund af de ekstra opgaver, som lovforslaget tilfører Statsforvaltningen, er det Finansrådets holdning, at lovforslaget bør lægge op til tilførsel af tilstrækkelige ekstra ressourcer til Statsforvaltningen. Uanset at der i lovforslaget lægges op til et "hvilende" tilsyn, vil initiativet kræve et ekstra træk på i forvejen knappe ressourcer i Statsforvaltningen. Det bør undgås, at dette tiltag bevirker, at Statsforvaltningen ikke som planlagt kan nedbringe sagsbehandlingstiderne på f.eks. værgemålsområdet til et acceptabelt niveau.

Journalnr. 311/01

Dok. nr. 529793-v3

Specifikke bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Mulighed for at indsætte flere fuldmægtige, jf. § 2, stk. 1, i lovforslaget

I lovforslaget lægges der op til, at fuldmagtsgiver kan indsætte flere fuldmægtige. Det vil sige, at fuldmægtigene som udgangspunkt vil kunne disponere samtidig og i samme anliggender. I praksis vil dette kunne betyde, at to fuldmægtige vil kunne foretage modsatrettede dispositioner på samme tidspunkt, uden at tredjemand vil kunne gardere sig herimod.

På den baggrund vil Finansrådet anmode Justitsministeriet om at overveje en løsning heraf. Finansrådet ser 2 mulige løsninger:

1) mulighed for indsættelse af flere fuldmægtige

Finansrådet er opmærksom på, at muligheden for at indsætte flere fuldmægtige i fremtidsfuldmagten udspringer af hensynet til aftalefriheden i ordningen, og at det kan være en stor opgave at være fuldmægtig for en person med en omfattende række forhold, der skal varetages. Finansrådet finder dog, at hensynet til tredjemand og den praktiske anvendelse også vægter tungt.

Finansrådet finder på den baggrund, at såfremt fuldmagtsgiver får mulighed for at indsætte flere fuldmægtige, som det bliver lagt op til i lovforslaget, bør det præciseres direkte i lovteksten, at fuldmagtsgiver skal oplyse, hvilke/t kompetenceområde/r den enkelte fuldmægtig har. Fuldmagtsgiver skal samtidig tydeligt gøres opmærksom på, at såfremt en præcis kompetenceafklaring ikke er foretaget i fremtidsfuldmagten, er det alene fuldmagtsgivers risiko, hvis fuldmægtigene foretager modsatrettede dispositioner inden for fuldmagtens område.

Da retsvirkningerne af den manglende kompetenceafklaring og fuldmægtigens efterfølgende modsatrettede dispositioner kan være meget belastende for en privatperson, er det Finansrådets opfattelse, at ovenstående skal indgå i lovbemærkningerne og ikke alene i den kommende vejledning.

2) mulighed for at indsætte én fuldmægtig
Ovenstående problemstilling kan undgås ved at sætte en begrænsning, således at der alene kan indsættes én fuldmægtig i fremtidsfuldmagten. Dog således at subsidiaire fuldmægtige fortsat kan indsættes, ligesom det bliver lagt op til i § 2, stk. 2, i lovforslaget.

Mulighed for at indsætte en tredjepart der skal have indseende med fuldmægtigen, jf. § 2, stk. 3, i lovforslaget

Finansrådet foreslår, at bemærkningerne til § 2, stk. 3, i lovforslaget ændres således, at bankerne ikke indgår i eksemplerne på, hvem, fuldmagtsgiver kan bestemme, skal føre tilsyn med en fremtidsfuldmægtig. Finansrådet mener, at dette tilsyn ligger uden for, hvad der må betragtes som bankvirksomhed, og anser det i øvrigt for uhensigtsmæssigt, at bankerne kan komme til at skulle agere både "udfører" og "tilsyn".

Adgang til Fremtidsfuldmagtsregistret, jf. § 3, stk. 3

Finansrådet anmoder Justitsministeriet uddybe, hvilke overvejelser Justitsministeriet har gjort sig i forhold til, hvem der forventes at skulle have adgang til Fremtidsfuldmagtsregistret.

Oplysninger i Fremtidsfuldmagtsregistret og samspillet med Personbogen

Finansrådet anmoder endvidere Justitsministeriet om en uddybning af, hvilke oplysninger der skal fremgå af Fremtidsfuldmagtsregistret. I den forbindelse anmodes Justitsministeriet ligeledes om at beskrive, hvilke overvejelser Justitsministeriet har gjort sig i forhold til samspillet og opdelingen mellem Fremtidsfuldmagtsregistret og Personbogen. Vil ordlyden af fremtidsfuldmagten f.eks. blive overført til Personbogen, når fremtidsfuldmagten ikraftsættes, eller er det hensigten, at tredjemand skal foretage opslag i både Personbogen og Fremtidsfuldmagtsregistret, når fuldmagten er sat i kraft.

Endvidere skal Finansrådet bede Justitsministeriet om at oplyse, hvilke overvejelser Justitsministeriet har gjort sig i forhold til det samarbejde, som det formodes, at ministeriet skal have med Tinglysningsretten om udvikling af Fremtidsfuldmagtsregistret og samspillet med Personbogen.

Lovforslagets kapitel 4 – Fremtidsfuldmægtigens pligter m.v., jf. §§ 12-15

Det er Finansrådets opfattelse, at §§ 12-15 alene omhandler aftaleforholdet mellem fuldmagtsgiver og fuldmægtig, hvorved tredjemand ikke skal vurderes, om forholdene beskrevet i §§ 12-15 i forbindelse med indgåelsen af aftaler er overholdt. Justitsministeriet anmodes om at bekræfte dette. For at gøre fuldmagten praktisk anvendelig bør bemyndigelsen i fuldmagten være lig med fuldmagten, i modsat fald vil tredjemand have svært ved at håndtere fuldmagten. Så længe fuldmægtigen handler inden for fuldmagtens grænser, vil tredjemand dermed være fri for ansvar.

Pligt til at rådføre sig med blandt andet fuldmagtsgiveren i vigtigere forhold, jf. § 12

Fuldmægtigen er, jf. § 12 i lovforslaget, forpligtet til at rådføre sig med blandt andet fuldmagtsgiver. Det er Finansrådets holdning, at når pligten i § 12 i lovforslaget svarer til pligten i § 26 i værgemålsloven, bør pkt. 86 i bemærkningerne til værgemålsloven ligeledes finde anvendelse og derfor indskrives i bemærkninger til § 12 i lovforslaget: "Forsømmelse af at få afklaret, hvad fuldmægtigen mener om en konkret disposition, har ikke virkning udadtil, og en aftale med tredjemand vil således ikke kunne tilsidesættes af denne grund. Hvis fuldmægtigen ikke sørger for at indhente en erklæring fra fuldmagtsgiveren, kan der derimod klages til tilsynsmyndigheden."

Journalnr. 311/01
Dok. nr. 529793-v3

Gaver, jf. § 15

I praksis afviser pengeinstitutterne som udgangspunkt at medvirke til, at fuldmægtig på vegne af fuldmagtsgiver yder gaver til fuldmægtig selv. Finansrådet finder det formålstjenligt at få denne praksis indskrevet i lovforslaget eller i bemærkningerne hertil.

Det Finansrådets holdning, at § 15, 2. pkt. vedrørende muligheden for at yde en sædvanlig gave, hvis gavens værdi ikke står i misforhold til fuldmagtsgiverens kår bør udgå. Denne vurdering er efter Finansrådet meget vanskelig at foretage og bør derfor ikke pålægges tredjemand.

Såfremt Justitsministeriet ikke er enig i Finansrådets holdning vedrørende vurderingen af sædvanlige gaver, opfordrer Finansrådet til, at bemærkningerne til § 15 i lovforslaget bør slettes i forhold til afsnittet om, at såfremt en gave vurderes at være en videreførelse af hidtidige dispositioner, vil dette tale for, at dispositionen er en sædvanlig gave. Det er Finansrådets holdning, at denne vurdering er meget vanskelig at foretage og derfor ikke bør pålægges tredjemand.

Det er dog Finansrådets holdning, at § 15, 2. pkt., 2. led, i lovforslaget, hvori det er bestemt, at gaver må ydes, hvis de er bestemt i fremtidsfuldmagten, også skal være gældende i forhold til gaver mellem fuldmagtsgiver og fuldmægtig.

Fuldmægtigens mulighed for at meddele andre fuldmagt til at handle på fuldmagtsgivers vegne, jf. § 20, stk. 2

Finansrådet er opmærksom på fordelen ved, at en fuldmægtig har mulighed for at give fuldmagtsgivers bank fuldmagt til at betale fuldmagtsgivers husleje via betalingservice. Det er dog Finansrådets opfattelse, at det er uhenigtsmæssigt at give fuldmægtigen en lovbestemt ret til at meddele fuldmagt til at agere på fuldmagtsgiverens vegne. Som lovforslaget er udformet på nuværende tidspunkt, vil sådanne fuldmagter ikke fremgå af Personbogen. Således er der risiko for, at der kan foretages modsatrettede dispositioner, og pengeinstitutternes systemer vil ikke have mulighed for at gardere sig herimod.

Finansrådet mener derfor som tidligere anført, at Personbogen skal indeholde alle oplysninger om fuldmagtforholdet, således at tredjemand ved opslag i Personbogen kan gøre sig bekendt med fremtidsfuldmagtens fulde omfang.

Side 6

Lovforslagets kapitel 8 – Påklage og gebyr

Finansrådet foreslår, at klageadgangen over Statsforvaltningens afgørelser udvides til at gælde alle private personer og juridiske enheder, der har en retslig interesse i afgørelsen.

Journalnr. 311/01

Dok. nr. 529793-v3

Herved udvides klageadgangen til at gælde nærmeste pårørende, som ligeledes har indsigelsesret over for anmodninger om fremtidsfuldmagtens ikraftsættelse, jf. § 4, stk. 3, i lovforslaget og bemærkningerne hertil.

Udvidelsen er ligeledes i tråd med § 22, stk. 2, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, i værgemålsloven, hvor ægtefælle, børn, forældre, søskende eller andre blandt de nærmeste kan anmode om, at Statsforvaltningens afgørelse skal indbringes for retten.

Finansrådet foreslår, at Justitsministeriet med indsættelse af juridiske enheder ligeledes tildeler en klageadgang til eventuelle testamentariske arvinger, som også kan blive berørt af ikraftsættelsen af fremtidsfuldmagten.

Pkt. 4.3.1 i lovforslagets generelle bemærkninger til lovforslagets § 9

Finansrådet bemærker, at lov om fremtidsfuldmægter generelt skal sikres i overensstemmelse med den finansielle regulering, herunder eksempelvis MIFID i forhold til investeringer og god skik-reglerne i forbindelse med køb af fast ejendom. Finansrådet skal opfordre til, at der i lovbemærkningerne indføres et afsnit om samspillet mellem dette initiativ og den finansielle lovgivning, således at en accept af en af Justitsministeriet udarbejdet standard for en fremtidsfuldmagt ikke konflikter med den finansielle lovgivning.

Det er Finansrådets opfattelse, at formuleringen af § 9 i lovforslaget bør skærpes, således at tredjemand altid kan gå ud fra, at fuldmægtigens tilkendegivelser er udtryk for fuldmagtsgiverens vilje. Dette vil sikre fuldmagtens praktiske anvendelighed, blandt andet hvis fuldmagten skal anvendes til at investere fuldmagtsgivers formue i værdipapirer, og værdipapirhandleren skal foretage en egnetheds- og/eller hensigtsmæssighedstest.

På den baggrund opfordrer Finansrådet til, at Justitsministeriet sletter "umiddelbart" i § 9 og "i almindelighed" i pkt. 4.3.1, sidste afsnit, sidste punktum i lovbemærkningerne: "Tredjeparten kan således i almindelighed gå ud fra...", samt at hele sætningen flyttes fra de generelle bemærkninger (side 48) over til bemærkningerne til § 9 (side 83/84).

Kommentarer af lovteknisk art

Forslag til ændringer:

§ 4, stk. 4: ordet "kortere" bør slettes i sætningen "... af Statsforvaltningen fastsat kortere frist". Det forklares i bemærkningerne, at Statsforvaltningen

fastsætter en kortere frist med hensyntagen til eksempelvis den tid, det tager at indhente en lægeerklæring.

Side 7

§ 7, stk. 2, sidste linje: "trådt i kraft" ændres til "sat i kraft." Ændringen er i overensstemmelse med formuleringen vedrørende ikraftsættelse, der er anvendt i det øvrige lovforslag og bemærkningerne hertil.

Journalnr. 311/01

Dok. nr. 529793-v3

Indholdet i § 27 kunne med fordel flyttes til et nyoprettet kapitel med titlen "Virkningstidspunkt". Dette ændringsforslag er begrundet i følgende: kapitel 7 har titlen "Tilbagekaldelse, ændring og ophør af en fremtidsfuldmagt". § 27, som hører under kapitel 7, omhandler virkningstidspunktet for afgørelser vedrørende tilbagekaldelse, ændringer og ophør af fremtidsfuldmagter, men også for afgørelser vedrørende ikraftsættelse af fremtidsfuldmagten. Ikraftsættelse af fremtidsfuldmagter bliver i øvrigt behandlet under kapitel 2.

Finansrådet er enig i, at det giver mening at behandle virkningstidspunktet for alle typer afgørelser under et punkt, men kapitlernes titel bør være i overensstemmelse med indholdet i kapitlet.

På den baggrund er det Finansrådets holdning, at det vil være den bedste løsning, at indholdet i nuværende § 27 flyttes til et nyoprettet kapitel.

Sproglige kommentarer til bemærkningerne til lovforslaget

Side 10, 2. afsnit linje 4: "tager" skal slettes.

Side 14, pkt. 2.3.2 linje 3: slet "s" i "patientgrupper" og indsæt "til" mellem "patientgrupper" og "at".

Side 20, sidste linje: indsæt "ikke" mellem "der" og "ligger".

Side 32, 7. afsnit: "ikke" i første linje skal flyttes til anden linje efter "fremtidsfuldmægtige".

Side 37, 3. afsnit, 4/5 linje: indsæt "er" imellem "der" (4. linje) og "valgt" (5. linje).

Side 39, 1. afsnit, 6. linje: indsæt "er" imellem "det" og "fuldmagtsgiveren".

Side 45, 3. afsnit: "det" ændres til "de".

Side 47, 1. linje: der bør formentlig henvises til § 27 og ikke § 28.

Side 48, 2. afsnit, 3. sidste linje: "tilkendelser" ændres til "tilkendegivelser".

Side 50, 3. afsnit, 1. linje: flyt "en" til efter "f.eks." (2. linje).

Side 53, pkt. 4.4.2: henvisningerne til § 30 og § 30, nr. 3 skal ændres til henvisninger til § 32 og § 32, nr. 3.

Side 56, pkt. 4.5.1, 1. afsnit, 3. linje: "af" ændres til "at".

Side 57, pkt. 4.5.2, 2. afsnit, 1. linje: "få pligt til" ændres til "blive forpligtet til".

Side 58, sidste afsnit, 1. linje: "det" ændres til "der".

Side 63, 2. afsnit: "i øvrigt" flyttes til før "til".

"princip x i europarådsrekommandationen fra 2009" skal rettes følgende steder:

Side 36, pkt. 4.2.1

Side 51, pkt. 4.3.3

Side 52, pkt. 4.4.1
Side 53, pkt. 4.4.2
Side 56, pkt. 4.5.1
Side 60, pkt. 4.6.4

Side 8

"som" skal slettes før "der" følgende steder:
Side 31, 3. afsnit, 5. linje.
Side 36, 2. afsnit, 3. linje.
Side 37, 2. afsnit, 2. linje og 3. afsnit, sidste linje.

Journalnr. 311/01
Dok. nr. 529793-v3

Finansrådet står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen

Tina Knudsen-Leerbeck

Direkte +45 3370 1059
tkl@finansraadet.dk

Justitsministeriet
Helene Bendtsen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til jm@im.dk og hbe@im.dk

Hørings svar om forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Forsikring & Pension anerkender, at fremtidsfuldmagter i visse tilfælde kan være gavnligt for fuldmagtsgivere, der f.eks. bliver ramt af demens eller på anden vis har behov for at få varetaget sine interesser af andre. Det bør dog overvejes, om der i ordningen skal indføres krav om løbende gentilmelding/bekræftelse fra fuldmagtsgiver for at sikre, at Statsforvaltningens registreringer fortsat er udtryk for fuldmagtsgivers ønsker.

Forholdet til tredjemand

Forsikring & Pensions medlemmer vil typisk optræde som fuldmagtsgivers forsikrings- og/eller pensions selskab, og vil derfor som tredjemand skulle behandle en lang række forhold af økonomisk, juridisk og aftalemæssig karakter på baggrund af en fremtidsfuldmagt til én eller flere personer.

Justitsministeriet har anført i høringsmaterialet, at et af formålene med en lovreguleret fuldmagtsordning er at skabe klarhed for tredjemand, så disse i højere grad tør holde sig til og agere overfor fuldmægtigen. I lovforslagets § 9, stk. 2 er det anført, at aftalelovens bestemmelser om fuldmagter er gældende for fremtidsfuldmagter. Herunder reglen om, at fuldmagtsgiver bindes overfor tredjemand indenfor fuldmagtens grænser. Herudover er forholdet til tredjemand ikke nærmere beskrevet i hverken lov eller lovbemærkninger.

Forsikring & Pension finder, at forholdet til tredjemand meget mere præcist bør adresseres i loven. Dette er en forudsætning for, at målsætningen om en nemmere administration af fuldmagterne kan blive en realitet.

Fuldmagtens grænser

Justitsministeriet anfører i høringsmaterialet, at indholdet i fremtidsfuldmagter frit kan fastsættes af fuldmagtsgiver. Det forventes dog, at der typisk vil blive oprettet generalfuldmagter. Forsikring & Pension ser et muligt problem i, hvis ordningen muliggør individuelle formuleringer af fuldmagtens grænser og indhold i øvrigt.

Ordningen bør sikre, at fuldmagtens grænser fremgår klart for bl.a. tredjemand, som kontaktes af fuldmægtigen.

24.11.2014

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf. 41 91 91 91
Fax 41 91 91 92
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Peter Celandier Lindgren
Advokat
Dir. 41 91 90 42
pcl@forsikringogpension.dk

Vores ref. PCL/hes
Sagsnr. GES-2014-00387
DokID 347243

Brancheorganisation
for forsikrings selskaber
og pensionskasser

Ændringsforslag

Forsikring & Pension mener, at der er behov for, at det i loven præciseres, hvilke risici, pligter, beføjelser og ansvar m.v. tredjemand accepterer ved at agere i forhold til en fuldmægtig. De præciserende bemærkninger bør i højere omfang fremgå af selve loven pga. de omfattende indvirkninger loven har på blandt andet økonomiske forhold.

F.eks. bør det ift. § 12 defineres, hvad "vigtige forhold" betyder. Ligesom terminologien "grænser" bør benyttes i stedet for "områder". I § 18 bør det præciseres, hvad "pligter" betyder, og en nærmere beskrivelse af konsekvenserne af fuldmægtigens overskridelse af fuldmagtens grænser bør beskrives i loven, som lex specialis ift. de overordnede fuldmagtsregler i aftaleretten. Vil der f.eks. være behov for obligatorisk ansvarsforsikring for fuldmægtige?

Der bør også tages stilling til Statsforvaltningens rolle, idet der tillægges forvaltningerne ret vidtgående beføjelser i lovens kapitel 2. Der er ikke lagt op til at føre et specifikt tilsyn med lovens administration. Det virker betænkeligt set i lyset af lovens rækkevidde og den potentielle betydning for den enkelte fuldmagtsgiver. Udover klageadgangen til Civilstyrelsen, som er fastsat i § 29, vil der ikke være mulighed for at sætte spørgsmålstegn ved Statsforvaltningens praksis på området. I den forbindelse bør man også genoverveje afgrænsningen af klageberettigede.

Samtidigt bør ordningen sikre, at fuldmagtens grænser klart, tydeligt og nemt kan fastlægges af såvel fuldmægtig og tredjemand – f.eks. ved at indføre nogle overordnede fuldmagtskategorier eller standarder - så der ikke skal foretages individuel fortolkning af hver enkelt fuldmagt.

Eksempler på øvrige forhold, som Forsikring & Pension mener, at loven bør adressere:

- Hvordan skal tredjemand forholde sig i forhold til adgangskoder/NemID m.v., hvis fuldmagten omfatter brug af digitale løsninger?
- Kan en fuldmægtig afgive samtykker overfor tredjemand på vegne af fuldmagtsgiver ift f.eks. forsikring- og pensionsretlige forhold – herunder markedsføring m.v.?
- Kan en fuldmægtig give fuldmagt til tredjemand på vegne af fuldmagtsgiver, f.eks. ift indhentelse af journaler og lægelige oplysninger?
- Er tredjemand forpligtet til at indberette muligt misbrug?
- Bliver tredjemand automatisk underrettet om ændringer/tilbagekaldelser af fuldmagten?
- Skal tredjemand selv slå op i personbogen ved enhver henvendelse fra fuldmægtigen?
- Kan tredjemand blive erstatningsansvarlig overfor fuldmagtsgiver eller på anden vis lide tab?

Forsikring & Pension

Vores ref. PCL/hes

Sagsnr. GES-2014-00387

DokID 347243

- Hvordan skal tredjemand forholde sig til forskellige fuldmægtige – f.eks. hvis flere henvender sig om det samme?
- I hvilke situationer skal/kan tredjemand afvise fuldmægtigen?
- Hvilke administrative byrder vil tredjemand kunne pålægges – f.eks. i forhold til kontrol eller registrering af fuldmagten eller indberetning til eller orientering af fuldmagtsgiver eller Statsforvaltningen m.v.?
- Ekstra gebyrer for ekstraarbejdet som tredjemand.

Forsikring & Pension

Vores ref. PCL/hes
Sagsnr. GES-2014-00387
DokID 347243

Med venlig hilsen

Peter Celandar Lindgren

Lægeforeningen

Høringssvar

Udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Patienters selvbestemmelse styrkes

Lægeforeningen hilser lovforslag om fremtidsfuldmagter velkommen. Forslaget vil styrke retten til selvbestemmelse og gøre det muligt under betryggende former at påvirke eget liv og fremtidige forhold på trods af sygdom eller andet tab af mental kapacitet.

Lægeforeningen ser med tilfredshed, at det fremgår af Justitsministeriets høringsbrev, at Lægeforeningen vil blive inddraget i arbejdet med udformningen af en lægeerklæring til brug for behandling af sager om fremtidsfuldmagter.

Med venlig hilsen

Mads Koch Hansen

Formanden

24. november 2014

Jr. 2014-6835/1025226
PFS

Domus Medica
Kristianiagade 12
2100 København Ø

Tlf.: 3544 8500
Tlf.: 3544 8209 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: pfs@dadl.dk (direkte)
Fax: 3544 8500
www.laeger.dk

Justitsministeriet
Att.: Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

24. november 2014

Høringssvar til "Forslag til lov om fremtidsfuldmagter" - jeres sagsnummer – 2014 – 7720-0009

Hjernesagen takker for muligheden for at komme med bemærkninger til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

Hjernesagen hilser generelt lovgivningen velkommen, hvilket vi også gav udtryk for på mødet den 30. juni 2014. Hjernesagen ønsker at udtrykke glæde over, at Justitsministeriet har lyttet og implementeret mange af de kommentarer, der fremkom på mødet den 30. juni.

Hjernesagen bliver jævnligt gjort opmærksom på de vanskeligheder og dilemmaer, som vores hjerneskadede medlemmer og deres pårørende står i, når evnen til at træffe selvstændige beslutninger og forstå konsekvenserne af sine handlinger ikke er til stede. Ofte opstår en hjerneskade som lyn fra en klar himmel, og mange borgere har derfor ikke forberedt sig på den situation, at den ene part pludselig ikke kan handle. Denne situation medfører i dag, at pårørende eller kommunen skal anmode om etablering af værgemål i Statsforvaltningen, hvilket er et meget drastisk skridt for mange, eller at man må forlade sig på fuldmagter fra den enkelte, hvor den juridiske rækkevide er uklar.

Indførslen af fremtidsfuldmagt vil give den enkelte borger mulighed for en langt højere grad af selvbestemmelse ved selv at kunne udpege, hvem der skal varetage ens økonomiske såvel som personlige interesser, hvis man ikke længere kan selv.

Hjernesagen finder lovforslagets intention, om at fuldmagtsgiver får betydelig medindflydelse, også i situationer hvor fremtidsfuldmagten skal i brug, særdeles positiv. Vi skal dog gøre opmærksom på, at personer med erhvervet hjerneskade kan være ramt på deres selvindsigt og selverkendelse. Det indebærer, at nogle ramte er urealistiske om egen formåen i en del situationer. Netop denne gruppe borgere er særligt sårbare og har netop brug for hjælp og tid, således at man sikrer deres reelle medindflydelse.

Hjernesagen mener, at det er meget vigtigt, at ikraftsættelsesproceduren i forbindelse med fremtidsfuldmagter bliver meget kort. Erfaringerne fra værgemålssager er beskæmmende,

og det er vigtigt, at sagsbehandlingen ikke bliver omfangsrig og tung. Det kan af lovforslaget være vanskeligt at vurdere, hvor omfattende og langvarig ikraftsættelsesproceduren bliver. Hjernesagen foreslår, at der fastsættes en egentlig tidsfrist for, hvornår Statsforvaltningen skal have truffet en afgørelse efter en anmodning om ikraftsættelse.

Med venlig hilsen

Lise Beha Erichsen
Direktør

Maja Klamer Løhr
Rådgiver

JEHOVAS VIDNER

DANMARK

Stenhusvej 28 DK-4300 Holbæk Tlf. +45 59 45 60 00 E-mail: post.dk@jw.org

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Att.: Helene Bendtsen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Holbæk, den 24. november 2014

Høringssvar vedrørende forslag til lov om fremtidsfuldmagter — journalnummer 2014-7720-0009

Vi er blevet gjort opmærksomme på at Justitsministeriet den 27. oktober 2014 udsendte udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter, og har følgende kommentarer og bemærkninger til lovforslaget.

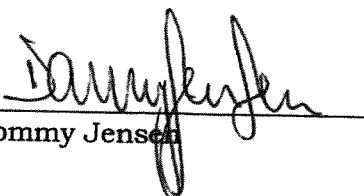
Det er velkendt at Jehovas Vidner aktivt søger den bedst mulige lægebehandling og accepterer alle former for medicinsk behandling med undtagelse af blodtransfusion. For at gøre opmærksom på deres ønsker og holdning til behandling udfylder Jehovas Vidner i Danmark dokumentet, "Forhåndsdirektiv og fuldmagt angående lægebehandling", hvori de også udpeger en fuldmægtig til at agere på deres vegne i tilfælde af inhabilitet (Se det medsendte eksempel). Menneskerettighedsdomstolen (ECHR) har anerkendt at voksne Jehovas Vidner udarbejder disse forhåndsdiraktiver og at en voksen patient har ret til at nægte uønsket behandling. Se *Jehovah's Witnesses v. Russia*, §§ 133, 135, 136, og Biomedicinkonventionen (Convention on Human Rights and Biomedicine, Oviedo 1997, Council of Europe) artikel 9.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at "formålet med lovforslaget er på denne baggrund at styrke retten til selvbestemmelse og gøre det muligt under betryggende former at påvirke eget liv og fremtidige forhold på trods af sygdom eller andet tab af mental kapacitet," men det ser ikke ud til at lovforslaget vil åbne mulighed for at en patients legale repræsentant kan samtykke eller nægte lægebehandling på vegne af den (midlertidigt) inhabile patient. Det følger heraf, at en voksen, habil patient ikke kan være sikker på at hans/hendes ønsker angående lægebehandling i en fremtidig forudsigelig situation, vil blive respekteret af det behandlende sundhedspersonale.

Skulle Justitsministeriet ønske yderligere oplysninger, står vi naturligvis til rådighed.

De venligste hilsner

Jehovas Vidner i Danmark — et godkendt trossamfund

Tommy Jensen

Erik Jørgensen

Forhåndsdirektiv og fuldmagt angående lægebehandling

1. Jeg, _____, cpr-nummer: _____, bestemmer herved følgende angående lægebehandling og udnævner samtidig en fuldmægtig til at træffe beslutninger i spørgsmål om lægebehandling hvis jeg ikke kan give informeret samtykke.
2. Jeg er et af Jehovas Vidner og ønsker under **INGEN** omstændigheder at modtage **TRANSFUSION af blod eller blodkomponenter (røde blodlegemer, hvide blodlegemer, blodplader eller plasma)**, uanset om nogle sundhedspersoner skulle finde det nødvendigt for at bevare mit liv. Jeg ønsker heller ikke at donere blod til oplagring og senere infusion.
3. **Behandling med derivater udvundet af én af blodets hovedkomponenter:** [sæt kryds]
(a) _____ JEG AFSLÅR ALLE (b) _____ JEG AFSLÅR ALLE UNDTAGEN: _____

(c) _____ Jeg kan acceptere nogle derivater, men ønsker yderligere information. Hvis jeg mister evnen til at give informeret samtykke, skal det drøftes med min fuldmægtig.
4. **Behandlingsmetoder hvor mit eget blod bliver brugt:** [sæt kryds]
(a) _____ JEG AFSLÅR ALLE (b) _____ JEG AFSLÅR ALLE UNDTAGEN: _____

(c) _____ Jeg kan acceptere visse metoder hvor mit blod bliver brugt, men ønsker yderligere information. Hvis jeg mister evnen til at give informeret samtykke, skal det drøftes med min fuldmægtig.
5. **Livsforlængende behandling:** [sæt kryds]
(a) _____ Jeg ønsker ingen livsforlængende behandling hvis det lægeligt set med rimelig sikkerhed kan fastslås at jeg er uafvendeligt døende.
(b) _____ Jeg ønsker at mit liv forlænges så længe som muligt inden for rammerne af almindeligt accepterede lægelige normer, selvom det kan betyde at jeg bliver holdt kunstigt i live i årevis.
6. **Andre instruktioner vedrørende lægebehandling** (medicin, allergier, andre helbredsmæssige forhold):

7. Ingen — hverken familiemedlemmer, slægtninge, venner eller fuldmægtigen — er bemyndiget til at ignorere eller tilsidesætte bestemmelserne i dette dokument.
8. Jeg giver nedennævnte fuldmagt til at træffe afgørelser for mig i spørgsmål om lægebehandling som ikke er beskrevet ovenfor. Min fuldmægtig er bemyndiget til på mine vegne at give eller nægte samtykke til behandling (herunder kunstig ernæring), at konsultere de behandlende læger og få fuldstændig aktindsigt samt tage de nødvendige juridiske skridt til at sikre at mine ønsker bliver fulgt. Hvis første

fuldmægtig ikke kan træffes, ikke har mulighed for eller ikke ønsker at virke som fuldmægtig, udnævner jeg nedenstående som anden fuldmægtig med de samme beføjelser.

9. _____ Dato _____
Underskrift

Adresse

10. VITTERLIGHEDSVIDNER: Jeg bekræfter hermed underskriftens ægthed, dateringens rigtighed samt at underskriveren er ved sin fornufts fulde brug og har udfyldt dette dokument af egen fri vilje. Jeg er personlig myndig og er ikke udnævnt som første eller anden fuldmægtig.

Underskrift

Underskrift

Adresse

Adresse

FØRSTE FULDMÆGTIG*

Navn: _____

Adresse: _____

Telefonnumre: _____

ANDEN FULDMÆGTIG*

Navn: _____

Adresse: _____

Telefonnumre: _____

* Bemærk: Du kan vælge en hvilken som helst myndig person til at være din fuldmægtig, men det anbefales at du ikke vælger din læge, en medarbejder hos din læge eller en ansat på et sygehus hvor du måske vil blive indlagt, medmindre vedkommende er din ægtefælle eller et familiemedlem.

Kontaktmulighed i nødstilfælde:
Telf.: +45 20 41 91 41
Hospitalinformation for Jehovas Vidner

Forhåndsdirektiv og fuldmagt angående lægebehandling

(Se den underskrevne erklæring)

NEJ TIL BLOD

Justitsministeriet
Formueretskontoret

Fremsendt pr. e-mail til jm@jm.dk

KL's høringssvar på udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter – Justitsministeriets sagsnr. 2014-7720-0009

Justitsministeriet har med brev af 27. oktober 2014 anmodet om KL's bemærkninger til udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter senest den 24. november 2014 kl. 12.

KL's sekretariat har ikke haft mulighed for at forelægge sagen til politisk behandling inden for fristen, hvorfor der tages forbehold herfor.

Udkastet til lovforslag lægger op til – som et privatretligt alternativ til værgemål – at etablere et nyt retsinstitut om fremtidsfuldmagter, der indebærer, at borgerne kan få større indflydelse på, hvordan deres forhold skal varetages, hvis de på et tidspunkt ikke længere evner at varetage disse selv. Fremtidsfuldmagter kan få betydning for især ældre mennesker og fysisk eller mentalt svækkede personer, fx mennesker med en fremadskridende demenssygdom, der føler behov for bistand til såvel deres økonomiske som personlige forhold. Fremtidsfuldmagter kan også anvendes af mennesker, der måtte komme ud for en ulykke.

En del af disse mennesker vil modtage omsorg og social service i kommunerne.

KL støtter, at borgere, der på et tidspunkt ikke længere evner at varetage deres forhold selv, får mulighed for inden da at afgive fuldmagt til én eller flere andre personer, der vil kunne varetage borgerens interesser på dennes vegne, når det bliver relevant, i overensstemmelse med formålet med forslaget, jf. de almindelige bemærkninger til udkast til lovforslag, punkt 1.2.

KL har i øvrigt følgende bemærkninger til udkastet til lovforslag:

Den 24. november 2014

Sags ID: SAG-2014-06592

Dok.ID: 1938492

BDH@kl.dk

Direkte 3370 3518

Mobil 2023 2788

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/3

§§ 26-28 – Statsforvaltningens underretning om afgørelser – til bopælskommunen

KL har bemærkninger til udkastets §§ 26-28 om Statsforvaltningens afgørelser om ikrafttrædelse, tilbagekaldelse, ændring eller ophør af en fremtidsfuldmagt. Det fremgår, at Statsforvaltningens afgørelse har virkning fra det tidspunkt, hvor afgørelsen tinglyses i Personbogen.

I praksis er der næppe mange borgere eller kommuner, der læser i Personbogen på daglig basis, så det er afgørende, at der samtidig findes klare regler om, hvem Statsforvaltningen skal underrette direkte. Spørgsmålet er henlagt til § 28, der er en bemyndigelse til Justitsministeriet, der kan fastsætte regler herom.

Efter KL's opfattelse skal reglerne om underretning være på plads senest samtidig med lovens ikrafttræden, fx ved at reglerne om underretning fremgår direkte af loven, eller ved at loven kræver, at ministeriet udsteder en bekendtgørelse herom senest samtidig med lovens ikrafttræden.

KL finder, at indholdet af reglerne skal være, at underretning om Statsforvaltningens afgørelse om ikrafttrædelse, tilbagekaldelse, ændring eller ophør af en fremtidsfuldmagt altid skal ske til fuldmagtsgiverens bopælskommune – samt naturligvis til fuldmagtsgiveren og fremtidsfuldmægtige (både primære og subsidiære) samt andre relevante personer.

Baggrunden herfor er, at en stor del af de mennesker, der har en aktiveret fremtidsfuldmagt, vil have behov for og modtager måske allerede omsorg og social service i deres kommuner. Det er derfor væsentligt for kommunerne hurtigst muligt at blive opmærksom på en aktiveret fremtidsfuldmagt eller ændringer heri.

Bemærkningerne til § 10 – fremtidsfuldmægtige og servicelovens § 129

KL ønsker en præcisering i bemærkningerne til § 10, tredjesidste afsnit, således at det fremgår med samme tydelighed som af det efterfølgende afsnit om informeret samtykke til behandling, at fremtidsfuldmægtigen ikke kan give informeret samtykke til flytning i botilbud mv., jf. servicelovens § 129, stk. 1.

Bemærkningerne vil for eksempel kunne formuleres således:

"(...) Beføjelse til at tiltræde en sådan indstilling har kun en væge, jf. servicelovens § 129, stk. 2.

Fremtidsfuldmægtigen vil heller ikke kunne give informeret samtykke til flytning i botilbud mv., når fuldmagtsgiveren mangler evnen til at give et sådant samtykke, jf. servicelovens § 129, stk. 1.

Ligeledes vil fremtidsfuldmægtigen ikke kunne give informeret samtykke til behandling på fuldmagtsgiverens vegne, hvis den pågældende på grund af sin psykiske helbredstilstand, f.eks. svær demens, er ude af stand til dette. (...)”

Den understregede tekst er KL's forslag til tilføjelse til bemærkningerne til § 10.

Bemærkningerne til § 13

En enkelt detalje i øvrigt: Bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 13 – næstsidste afsnit afsluttes således:

”Der henvises herom til lovforslagets § 24, stk. 2, 2. pkt. og bemærkninger hertil.”

Henvisningen er fejlagtig, idet der ikke findes et andet punktum i § 24, stk. 2. Hvad skal henvisningen rettelig være til?

Med venlig hilsen

Dario Silic

Birthe Dam Hansen

Høringssvar

Udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Patienters selvbestemmelse styrkes

Lægeforeningen hilser lovforslag om fremtidsfuldmagter velkommen. Forslaget vil styrke retten til selvbestemmelse og gøre det muligt under betryggende former at påvirke eget liv og fremtidige forhold på trods af sygdom eller andet tab af mental kapacitet.

Lægeforeningen ser med tilfredshed, at det fremgår af Justitsministeriets høringsbrev, at Lægeforeningen vil blive inddraget i arbejdet med udformningen af en lægeerklæring til brug for behandling af sager om fremtidsfuldmagter.

Med venlig hilsen

Mads Koch Hansen

Formanden

24. november 2014

Jr. 2014-6835/1025226
PFS

Domus Medica
Kristianiagade 12
2100 København Ø

Tlf.: 3544 8500
Tlf.: 3544 8209 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: pfs@dadl.dk (direkte)
Fax: 3544 8500
www.laeger.dk

REALKREDITANKENÆVNET

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Att.: Helene Bendtsen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Den 21. november 2014

Forslag til lov om fremtidsfuldmagter. Deres sagsnr.2014-7720-0009.

Justitsministeriet har den 27. oktober 2014 fremsendt udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter i høring. Realkreditankenævnets sekretariat skal hermed fremkomme med nogle enkelte bemærkninger til det fremsendte:

Helt overordnet finder Nævnsssekretariatet, at en ordning med fremtidsfuldmagter kan anbefales, herunder af de grunde, der er anført i de foreslåede lovbemærkninger, særligt at der er taget stilling til fuldmagtsforholdet på et tidspunkt, hvor fuldmagtsgiveren var i stand til at varetage sine interesser, således at der ikke efterfølgende kan rejses tvivl om fuldmagtens gyldige tilbliven.

Nævnsssekretariatet skal dog ikke undlade at bemærke, at den uformelle fremgangsmåde og de begrænsede retsvirkninger af fuldmagtsforholdet antagelig kan medføre et stigende antal tvister i relation til fuldmagter mellem privatpersoner, idet det må forventes, at brugen heraf med den foreslåede ordning vil intensiveres.

Bortset fra selve legitimationen af fuldmægtigen fremstår det i øvrigt ikke umiddelbart tydeligt, hvad formålet med registreringen i personbogen af en aktiveret fremtidsfuldmagt er, og hvilke retsvirkninger der er knyttet til registreringen.

Det lægges til grund, at der vil være situationer, hvor aftaler kan tilsidesættes med henvisning til værgemålslovens § 46, også i situationer hvor der er aktiveret en fremtidsfuldmagt, idet en sådan efter det foreslåede ikke fratager fuldmagtsgiveren myndighed, herunder muligheden for at handle på egen hånd. Det kunne i den forbindelse være relevant at overveje, om registreringen af en aktiveret fuldmagt i personbogen eksempelvis er en skærpende omstændighed i forhold til vurderingen efter værgemålslovens § 46.

Såfremt høringssvaret giver anledning til spørgsmål, er Justitsministeriet velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Susanne Nielsen
Sekretariatschef

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

24. november 2014

Att. Helene Bendtsen, hbe@jm.dk, og jm@jm.dk

Bemærkninger til forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget om fremtidsfuldmagt, som vi modtog den 27. oktober 2014. Lovforslaget giver anledning til bemærkninger af mere generel karakter og nogle udfordringer i relation til belåning af fast ejendom.

Tinglysning via autoriseret anmelderordning på baggrund af fremtidsfuldmagt

Reglerne om fremtidsfuldmagt regulerer ikke tinglysningsmæssige dispositioner, hvortil der stilles særlige formkrav til fuldmagten. Flere realkreditinstitutter anvender den autoriserede anmelderordning, hvor instituttet på baggrund af en fuldmagt fra långiver udsteder, signerer og tinglyser et digitalt realkreditpantebrev.

Ved optagelse af realkreditlån betyder det, at fremtidsfuldmægtigen underskriver de nødvendige dokumenter, herunder fuldmagten til realkreditinstituttet til at udstede, signere og tinglyse et digitalt realkreditpantebrev. Der er derfor tale om en videregivelse af fremtidsfuldmagten, som er mulig efter forslagets § 20, stk. 2, men da realkreditinstituttet også er kreditor på pantebrevet, er det en bemyndigelse, der giver adgang til selvkontrahering, hvilket ikke vil være i overensstemmelse med forslagets § 13.

Der er således behov for at få afdækket, hvordan fremtidsfuldmagter skal virke i forhold til tinglysningsmæssige dispositioner, herunder hvordan det er muligt at anvende den autoriserede anmelderordning i sager med fremtidsfuldmagt.

Retsvirkningen af at handle i strid med fuldmagtsgivers interesser

Det fremgår af § 21, at Statsforvaltningen fører tilsyn med den, der har fremtidsfuldmagt, samt at Statsforvaltningen kan iværksætte en undersøgelse, hvis den bliver opmærksom på forhold, som må antages at stride mod fuldmagtsgiverens interesser.

Det ser ikke ud til at være reguleret, hvilken betydning det får for fremtidsfuldmagten, hvis undersøgelsen konstaterer, at fremtidsfuldmægtigen handler i strid med fuldmagtsgivers interesse.

Det er ikke anført som ophørsgrund i §§ 22 – 25. Adgangen i § 26 for Statsforvaltningen til at træffe afgørelse om fremtidsfuldmagtens ophør, vedrører kun den situation, hvor betingelserne for den ikraftsættelse efter § 7 ikke længere er til stede. Handlinger i strid med fuldmagtsgivers interesse er ikke reguleret i § 7.

Fremtidsfuldmagtens tinglysning i Personbogen

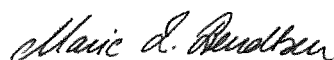
Det fremgår af § 27, at Statsforvaltningens afgørelser om ikraftsættelse, tilbagekaldelse, ændring eller ophør af en fremtidsfuldmagt har virkning fra det tidspunkt, hvor den tinglyses i Personbogen. Formålet med tinglysning er at sikre tredjemand en enkel mulighed for at gøre sig bekendt med den til enhver tid gældende fremtidsfuldmagt.

Da tinglyste dokumenter ikke må indeholde cpr.nr., vil det ikke ud fra tingbogen være muligt eentydigt at identificere fremtidsfuldmægtigen, medmindre fremtidsfuldmagten tinglyses i Personbogen for både fuldmagtsgiver og for fremtidsfuldmægtig.

Mange dispositioner i forbindelse med fast ejendom, herunder optagelse af realkreditlån, har et forløb, der strækker sig over tid. Det betyder, at der kan være indgået aftale med fremtidsfuldmægtigen på et tidspunkt, hvor fremtidsfuldmagten var gældende, som indebærer flere delelementer som iværksættes over tid. F.eks. indgåelse af aftale om optagelse af realkreditlån, hvor lånet kan være udbetalt og helt eller delvist disponeret over på et tidspunkt, hvor pantebrevet endnu ikke er tinglyst. Det fremstår ikke helt klart, om et tinglyst ophør af fremtidsfuldmagten, i perioden mellem indgåelse af aftalen og en senere etablering og tinglysning af realkreditpantebrevet, vil medføre, at pantebrevet ikke vil kunne tinglyses.

Vi uddyber naturligvis gerne, hvis der er spørgsmål til vores bemærkninger.

Med venlig hilsen

Marie Lund Bendtsen

Helene Bendtsen

Fra: Pia Nedergaard Grage - PNG [PNG@ATP.DK]
Sendt: 24. november 2014 08:33
Til: Justitsministeriet; Helene Bendtsen
Emne: VS: Høring om forslag til lov om fremtidsfuldmagter - sagsnummer 2014-7720-0009
Vedhæftede filer: Høringsbrev - generelt [DOK1297648].pdf; Udkast lovforslag 27.okt. 2014 (høring) [DOK1327501].pdf; Høringsliste [DOK1297631].pdf; fesdPacket.xml

Til Justitsministeriet.

Udbetaling Danmark har modtaget høring om forslag til lov om fremtidsfuldmagter - sagsnummer 2014-7720-0009.

I den forbindelse har Udbetaling Danmark noteret sig, at der ikke i lovforslaget ses at være taget stilling til, hvordan offentlige myndigheder skal forholde sig i den daglige administration. I dag håndterer vi dels situationen, hvor borger er under værgemål og frataget retlig handleevne, hvilket fremgår af CPR og kan håndteres i den daglige drift – dels situationen, hvor borgeren er under værgemål, der ikke tinglyses (uden fratagelse af retlig handleevne) eller andre former for fuldmagt, hvor værge/fuldmagtshaver selv er ansvarlig for at orientere os om, at fuldmagtsforholdet består og at vi skal kommunikere med værger/fuldmagtshaver.

Det er med forslag om fremtidsfuldmagter uklart, hvorvidt myndigheden af egen drift er forpligtet til at undersøge i Personbogen, om en borger har afgivet en fremtidsfuldmagt forinden der sendes afgørelser, rykkere, partshøringer m.v. og derved vurdere, om der skal kommunikeres med borger eller fuldmagtshaver. Dette kan have betydning for, om vi som myndighed kan ifalde ansvar, hvis vi fx sender rykkerskrivelse, partshøringer, opkrævning m.v. til en person, der ifølge personbogen har en fuldmægtig.

Hvis Udbetaling Danmark selv er forpligtet til at undersøge, om der er registreret et fuldmagtsforhold for borgeren, kræver det, at denne oplysning fremgår af CPR eller på anden måde automatisk kan integreres i Udbetaling Danmarks it-systemer. I modsat fald har Udbetaling Danmark ikke mulighed for løbende at holde sig orienteret om til- og afgang af fuldmagter for de godt 2 mio. ydelsesmodtagere, som Udbetaling Danmark administrerer.

Udbetaling Danmark forudsætter, at der forinden forslaget træder i kraft, udarbejdes retningslinjer for, hvordan myndighederne skal forholde sig i forhold i de situationer, der er beskrevet ovenfor - herunder om oplysning om fremtidsfuldmagt vil fremgå af CPR - eller, om der fx kan ske systemopsætning, så myndighederne adviseres direkte fra Personbogen evt. via den fælles datafordeler. Endelig afventer Udbetaling Danmark nærmere afklaring af, hvordan fremtidsfuldmagter bliver tænkt sammen med den fællesoffentlig, digital fuldmagtsløsning, som udvikles af Digitaliseringsstyrelsen.

Venlig hilsen
Pia Nedergaard Grage

Juridisk Konsulent · Jura
Direkte nummer 48204369 · Mobil 51229772
e-mail PNG@ATP.DK

ATP · Kongens Vænge 8 · 3400 Hillerød
Tlf 7011 1213 · www.atp.dk

Oplysningerne i denne e-mail kan være fortrolige og er udelukkende beregnet til brug for de oven for angivne personer eller virksomheder. Vi gør opmærksom på, at udbredelse, omdeling eller kopiering af oplysningerne efter omstændighederne er forbudt. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejltagelse, bedes du meddele det til afsenderen og derefter slette den. På forhånd tak.

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]

Sendt: 27. oktober 2014 10:21

Til: aeldresagen@aeldresagen.dk; Udbetaling Danmark; law@sam.sdu.dk; \$Retslaegeraadet (956ret); rkr@rkr.dk; mail@realkreditforeningen.dk; infor@ran.dk; sek@fanke.dk; info@parkinson.dk; jurfak@jur.ku.dk; kobenhavn@domstol.dk; kl@kl.dk; info@ifr.dk; info@hierneskadeforeningen.dk; admin@hiernesagen.dk; fsr@fsr.dk; fp@forsikringopension.dk; kfst@kfst.dk; arsmad@statsforvaltningen.dk; info@ffvd.dk; fbr@fbr.dk; forbrugerombudsmanden@kfst.dk; info@elo-maegler.dk; info@ejendomsforeningen.dk; hoeringer@dommerfm.dk; dommerforeningen@gmail.com; Datatilsynet; regioner@regioner.dk; mail@danskeboligadvokater.dk;

Københavns Byret

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbb@domstol.dk
J. nr. 9099.2014.57

Den 31. oktober 2014

Ved en mail af 27. oktober 2014 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2014-7720-0009.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Søren Axelsen', written over the printed name.

Østre Landsret
Præsidenten

Den **11 NOV. 2014**
J.nr. 40A-ØL-59-14
Init: cr

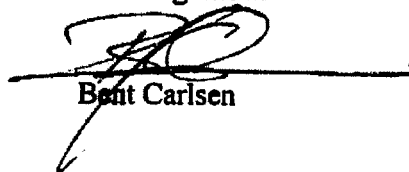
Justitsministeriets
Formueretskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og hbe@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 27. oktober 2014 (Sagsnr. 2014-7720-0009) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-54-14
Den 14/11-2014

Justitsministeriet har ved brev af 27. oktober 2014 anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes efter anmodning til jm@jm.dk og hbe@jm.dk.

Der henvises til sagsnr. 2014-7720-0009.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Justitsministeriet

Att.: Helene Bendtsen

Sendt per e-mail til:
jm@jm.dk
hbe@jm.dk.

Vallensbæk Strand, 10. november 2014

Høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Dansk Kredit Råd takker for modtagelsen af høringsbrevet.

Dansk Kredit Råd har ikke kommentarer til forslaget.

Med venlig hilsen

Jacob Skriver Frandsen

Dansk Kredit Råd
Tlf.: +45 39 13 16 72
E-mail: jsf@n-cf.dk

dommerfuldmægtigforeningen

Justitsministeriet

Odense, den 21. november 2014

Vedr. Høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter, Deres sagsnr. 2014-7720-0009

Justitsministeriet har ved e-mail af 27. oktober 2014 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til forslaget.

Foreningen skal i den anledning meddele, at lovforslaget ikke giver foreningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Dette høringssvar sendes alene elektronisk til: jm@jm.dk og hbe@jm.dk.

På foreningens vegne,

Teresa Lund Tøgern
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR-nr. 21659509
EAN-nr. 5798000161184

Sendt pr. e-mail til jm@jm.dk og hbe@jm.dk

J.nr. 2014-4101-0062-9
Sagsbehandler:
Marianne Ploug
Dir.tlf.: +45 99 68 42 26
Mail: MAPL@domstolsstyrelsen.dk
24. november 2014

Høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter, j.nr. 2014-7720-0009

Ved brev af 27. oktober 2014 har Justitsministeriet bedt Domstolsstyrelsen om en udtalelse om udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

Jeg kan oplyse, at Domstolsstyrelsen ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Marianne Ploug

Justitsministeriets
Formueretskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K.

Dato:
27 OKT. 2014

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og hbe@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 27. oktober 2014 (Sagsnr. 2014-7720-0009) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Helene Bendtsen

Fra: Josefine Thulstrup Høymark (KFST) [JOT@kfst.dk]
Sendt: 30. oktober 2014 10:06
Til: Justitsministeriet
Cc: Helene Bendtsen
Emne: Sagsnummer 2014-7720-0009 - Høring over forslag om fremtidsfuldmagter.

Att. Helene Bendtsen.

Mange tak for henvendelsen af 27. oktober 2014 vedrørende høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter.

Forbrugerombudsmanden har modtaget det tilsendte, og har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Josefine Thulstrup Høymark

BA. Jur.
Direkte tlf.: 4171 5136
E-mail: jot@kfst.dk

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5151

Fra: Pia Saxild [PS@fbr.dk]
Sendt: 27. oktober 2014 15:04
Til: Justitsministeriet
Emne: VS: Høring om forslag til lov om fremtidsfuldmagter - sagsnummer 2014-7720-0009
Vedhæftede filer: Høringsbrev - generelt [DOK1297648].pdf; Udkast lovforslag 27.okt. 2014 (høring) [DOK1327501].pdf; Høringsliste [DOK1297631].pdf; fesdPacket.xml

Forbrugerrådet Tænk vurderer, at forslag til lov om fremtidsfuldmagter ligger uden for vores interesseområde og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Benedicte Federspiel
Chefkonsulent

Forbrugerrådet Tænk
T +45 7741 7719 / bf@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 27. oktober 2014 10:21
Til: aeldresagen@aeldresagen.dk; Udbetaling Danmark; law@sam.sdu.dk; \$Retslaegeraadet (956ret); rkr@rkr.dk; mail@realkreditforeningen.dk; infor@ran.dk; sek@fanke.dk; info@parkinson.dk; jurfak@jur.ku.dk; kobenhavn@domstol.dk; kl@kl.dk; info@ifr.dk; info@hjerneskadeforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk; fsr@fsr.dk; fp@forsikringogpension.dk; kfst@kfst.dk; arsmad@statsforvaltningen.dk; info@ffvd.dk; Forbrugerrådet TÆNK Reception; forbrugerombudsmanden@kfst.dk; info@elo-maegler.dk; info@ejendomsforeningen.dk; hoeringer@dommerfm.dk; dommerforeningen@gmail.com; dt@datatilsynet.dk; regioner@regioner.dk; mail@danskeboligadvokater.dk; mail@danskeadvokater.dk; fsr@fsr.dk; jfsf@n-cf.dk; dfs@dfs.dk; de@de.dk; cbs@cbs.dk; ae@ae.dk; abf@abf-rep.dk; post@alzheimer.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; jura@au.dk; law@law.aau.dk
Emne: Høring om forslag til lov om fremtidsfuldmagter - sagsnummer 2014-7720-0009

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

Michael Hansen
Overassistent

Justitsministeriet
Formuekontoret
Slotsholmsvej 10
1216 København K

Hørringssvar vedrørende lov om fremtidsfuldmagter, jf. sagsnr. 2014-7720-0009

29. oktober 2014
Sagsnr. 2014-101222
Dok. Nr. 1744929

Departementet for Familie og Justitsvæsen har den 28. oktober 2014 modtaget Justitsministeriets anmodning om Grønlands Selvstyres udtalelse vedrørende forslag om lov om fremtidsfuldmagter.

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: ilan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Den 1. oktober 2014 blev der udskrevet valg i Grønland, og departementet er derfor blevet til et forretningsdepartement. Det er således ikke muligt at fremkomme med en udtalelse i denne sag før et nyt Naalakkersuisut er sammensat.

Inussiarnersumik inuulluaqquusillunga
Med venlig hilsen

Sara Elben Hertig
Toqq/direkte 346018
saeh@nanoq.gl

Helene Bendtsen

Fra: Signe Kristine Salling [ssa@kfst.dk]
Sendt: 25. november 2014 15:28
Til: Helene Bendtsen
Emne: VS: Høring om forslag til lov om fremtidsfuldmagter - sagsnummer 2014-7720-0009
Vedhæftede filer: Høringsbrev - generelt [DOK1297648].pdf; Udkast lovforslag 27.okt. 2014 (høring) [DOK1327501].pdf; Høringsliste [DOK1297631].pdf; fesdPacket.xml

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Mvh
Signe Salling

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 27. oktober 2014 10:21
Til: aeldresagen@aeldresagen.dk; Udbetaling Danmark; law@sam.sdu.dk; \$Retslaegeradet (956ret); rkr@rkr.dk; mail@realkreditforeningen.dk; infor@ran.dk; sek@fanke.dk; info@parkinson.dk; jurfak@jur.ku.dk; kobenhavn@domstol.dk; kl@kl.dk; info@ifr.dk; info@hjerneskadeforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk; fsr@fsr.dk; fp@forsikringogpension.dk; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse; arsmad@statsforvaltningen.dk; info@ffvd.dk; fbr@fbr.dk; 1 - KFST Forbrugerombudsmanden (KFST); info@elo-maegler.dk; info@ejendomsforeningen.dk; hoeringer@dommerfm.dk; dommerforeningen@gmail.com; dt@datatilsynet.dk; regioner@regioner.dk; mail@danskeboligadvokater.dk; mail@danskeadvokater.dk; fsr@fsr.dk; jstf@n-cf.dk; dfs@dfs.dk; de@de.dk; cbs@cbs.dk; ae@ae.dk; abf@abf-rep.dk; post@alzheimer.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; jura@au.dk; law@law.aau.dk
Emne: Høring om forslag til lov om fremtidsfuldmagter - sagsnummer 2014-7720-0009

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

Michael Hansen
Overassistent

JUSTITS MINISTERIET

Fælles service

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Helene Bendtsen

Fra: Christina Lumby Rasmussen [clur@regionsjaelland.dk]
Sendt: 24. november 2014 09:18
Til: Helene Bendtsen
Cc: Justitsministeriet
Emne: Høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter

Kære Helene Bendtsen

Region Sjælland har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen

Christina Lumby Rasmussen
Chefkonsulent, cand. jur.

Region Sjælland
Ledelsessekretariatet
Alleen 15
4180 Sorø

Tlf. +45 5787 5012
Mobil. +45 2054 2520
Fax +45 5787 5049

Personlig e-post clur@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

RETSLÆGERÅDET

Adelgade 13
1304 København K
Telefon: 33 92 33 34
Telefax: 39 20 45 05

J.nr. 040-00010-2014 / hh

Dato: 10. november 2014

Justitsministeriet,
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr. j. nr. 2014-7720-0009 – Høring over forslag til lov om fremtidsfuldmagter

På vegne af Retslægerådets formandskab skal jeg herved meddele, at det fremsendte udkast til forslag til lov om fremtidsfuldmagter, ikke giver Retslægerådet anledning til bemærkninger.

På Retslægerådets vegne

Med venlig hilsen

Henning Hansen
Sekretariatsleder